

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés

Összegző az utóellenőrzésekről

Az önkormányzatok pénzügyi
gazdálkodási helyzetének,
szabályszerűségének 2011. évi
ellenőrzésében érintett 62 városi
önkormányzat utóellenőrzése
2014. december

*Az önkormányzatok az ÁSZ
javaslatainak hasznosítására
előírt intézkedéseik végrehaj-
tásával hozzájárultak a fenn-
tartható pénzügyi stabilitás
feltételeinek javításához.*

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés

Összegző az utóellenőrzésekről

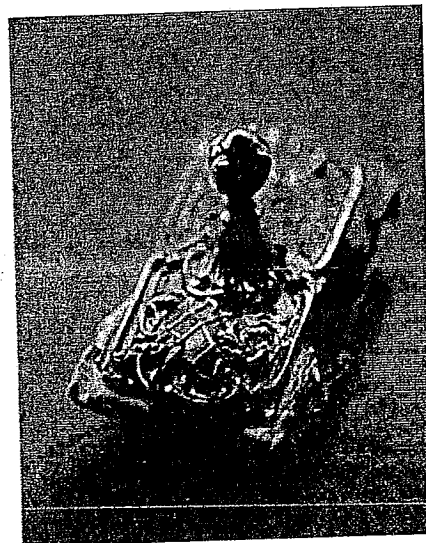
Az önkormányzatok pénzügyi
gazdálkodási helyzetének,
szabályszerűségének 2011. évi
ellenőrzésében érintett 62 városi
önkormányzat utóellenőrzése
2014. december "02"

Domokos László
elnök

*Az önkormányzatok az ÁSZ
javaslatainak hasznosítására
előírt intézkedéseik végrehaj-
tásával hozzájárultak a fenn-
tartható pénzügyi stabilitás
feltételeinek javításához.*

14224
www.asz.hu

<div> <div></div> <div> <p>Jelentéseink az Országgyűlés számítógépes hálózatán és az Interneten a www.asz.hu címen is olvashatóak.</p> </div> </div>	<div> <div></div> <div> <p>AZ ELLENŐRZÉST FELÜGYELTE:</p> </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>RENKÓ ZSUZSANNA felügyeleti vezető</p> </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>AZ ELLENŐRZÉST VEZETTÉK ÉS A VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐSÖK:</p> </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>MOHL ANNA, BIALKÓ ZSOLT ellenőrzésvezetők</p> </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>A PROGRAM ÖSSZEÁLLÍTÁSÁÉRT FELELŐS:</p> </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>LAJTERNÉ HUDÁK MAGDOLNA osztályvezető</p> </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>AZ ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉST KÉSZÍTETTÉK:</p> </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>BAKSA ANIKÓ számvevő főtanácsos DR. MEZEI IMRÉNÉ számvevő főtanácsos</p> </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KORÁBBI SZÁMVEVŐSZÉKI JELENTÉSEK:</p> </div> </div>
	<div> <div> <ul style="list-style-type: none"> címe: Összegzés a helyi önkormányzatok pénzügyi helyzetének és gazdálkodási rendszerének 2011. évi ellenőrzéseiről sorszáma: 1282 </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>IKTATÓSZÁM: V-0736-008/2014.</p> </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>TÉMASZÁM: 30</p> </div> </div>
	<div> <div></div> <div> <p>ELLENŐRZÉS-AZONOSÍTÓ SZÁM: V-0667</p> </div> </div>

TARTALOMJEGYZÉK

■ ÖSSZEGZÉS	5
■ AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA.....	7
■ AZ ELLENŐRZÉS TERÜLETE	8
■ AZ ELLENŐRZÉS HÁTTERE, INDOKOLTSÁGA	10
■ AZ UTÓELLENŐRZÉS FÓKUSZKÉRDÉSEI	12
■ A MEGÁLLAPÍTÁSOKBÓL LEVONT KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AZ ÖSSZEGZŐ ÉRTÉKELÉS KÉRDÉSEI	12
■ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZEREI.....	13
■ UTÓELLENŐRZÉSI MEGÁLLAPÍTÁSOK ÉS ELLENŐRZÉSI BIZONYÍTÉKOK ..	15
■ AZ UTÓELLENŐRZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAINAK ÉRTÉKELÉSE, LEVONT KÖVETKEZTETÉSEK.....	27
■ MELLÉKLETEK.....	41
I. sz. melléklet: Értelmező szótár.....	41
II. sz. melléklet: Az utóellenőrzés megállapításai az ellenőrzött önkormányzatok intézkedési terveinek végrehajtásáról	45
III. sz. melléklet: Az utóellenőrzésben érintett önkormányzatok intézkedési terveiben előírt feladatok teljesítésének értékelése.....	47
IV. sz. melléklet: Az intézkedési tervekben előírt, időszerűvé vált feladatok teljesítése önkormányzatonként.....	48
V. sz. melléklet: A 62 ellenőrzött önkormányzat bevételei és kiadásai, valamint adósságszolgálat a 2011. és a 2013. években, CLF módszer szerint, az éves beszámolók alapján	50
VI. sz. melléklet: A kockázatelemzési rendszer adatbázisa.....	51
■ RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE.....	53

ÖSSZEGZÉS

Az Állami Számvevőszék utóellenőrzéssel értékelte a reprezentatív mintavétel szerint kiválasztott, 2011. évi pénzügyi ellenőrzésben érintett 62 városi önkormányzat jóváhagyott intézkedési tervének végrehajtását. Megállapította, hogy az önkormányzatok az ÁSZ javaslatainak hasznosítására előírt, időszerűvé vált intézkedéseknek a 77%-át már részben, vagy teljes egészében végrehajtották. Új, holisztikus megközelítésű elemzéssel az önkormányzati alrendszer egészére levont következtetés, hogy az intézkedési tervekben foglaltak végrehajtása hozzájárult a fenntartható pénzügyi stabilitás feltételeinek megalapozásához.

Az utóellenőrzés és a holisztikus megközelítésű összegzés célja

Az önkormányzati alrendszerben megjelenő gazdálkodási nehézségek, a pénzforgalmi hiány és az eladósodás növekedésére tekintettel az ÁSZ 2011-ben 62, reprezentatív mintavétel alapján kiválasztott város pénzügyi helyzetének ellenőrzését végezte el. Az ÁSZ jelentésekben szereplő javaslatok hasznosítására az önkormányzatok jogszabályi kötelezettségüknek eleget téve intézkedési tervet készítettek. Az utóellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy az ellenőrzött önkormányzatok végrehajtották-e a pénzügyi egyensúlyi helyzet helyreállítása érdekében kidolgozott, és az ÁSZ által elfogadott intézkedési tervekben előírt feladatokat.

Az utóellenőrzés megállapításaira alapozva – a reprezentativitásra tekintettel – az önkormányzati alrendszer egészére levonhatóak következtetések. Az utóellenőrzésről ezért olyan új típusú, holisztikus megközelítésű összegzés készült, amely az ellenőrzés tételes megállapításai mellett az önkormányzati alrendszer szintjén, együttesen elemzi és értékeli az önkormányzatok saját hatáskörben megtett és a kormányzati intézkedések hatását, hasznosulását. Kitekintést tartalmaz továbbá az alrendszer pénzügyi egyensúlyi helyzetének jövőbeni fenntartásához szükséges feladatokra is.

Az utóellenőrzés főbb megállapításai

A 2011. évi ellenőrzések során feltárt kockázatokra tekintettel az ÁSZ az önkormányzatok számára pénzügyi helyzetük minősítése alapján különböző időtávon ható javaslatokat fogalmazott meg. Az ÁSZ főként olyan rövid és középtávon ható intézkedésekre hívta fel a figyelmet, amelyek a pénzügyi egyensúly helyreállítását, illetve javítását, valamint felelős gazdálkodás mellett a pénzügyi stabilitás hosszú távú megőrzését szorgalmazták.

Az ÁSZ jelentésekben szereplő 593 db javaslat hasznosítására az ellenőrzött önkormányzatok összesen 665 db feladat elvégzését határozták meg. Az intézkedési tervek felülvizsgálata során az ÁSZ az előírt feladatokat alkalmasnak találta a feltárt hiányosságok megszüntetésére.

Az utóellenőrzés megállapítása szerint az előírt intézkedések 9%-a, 57 db feladat végrehajtása döntően az intézkedési tervek elfogadását követően történt jogszabályi változások következtében okafogyottá, illetve időszerűtlenné vált. Az ÁSZ megállapításai szerint az önkormányzatok az időszerűvé vált feladataik 77%-át már részben, vagy teljes egészében hasznosították. Az ÁSZ javaslatai és az előírt intézkedések megoszlása az előző ellenőrzés során beazonosított pénzügyi kockázatok súlyát, előfordulását

Az önkormányzatok pénzügyi tudatosságának értékelése során pozitív változást tapasztaltunk. A végrehajtott intézkedések hatására az önkormányzatok gazdaságszervező intézkedéseinek tudatossága, tervszerűsége és fegyelmezettsége javult. Fontos hangsúlyozni azonban, hogy a központi intézkedések – kiemelten az adósságkonszolidáció révén az állam jelentős szerepet vállalt a pénzügyi kockázatok mérséklésében.

Az ellenőrzött önkormányzatok költségvetési beszámoló adatainak elemzése alapján a 2011. évről a 2013. é pozitív elmozdulás történt a működési jövedelem növekedésében, a kötelezettségek csökkenésében. A működ egyensúly megteremtésében a kiegészítő támogatások szerepe, jelentősége csökkent. A lejárt szállítói tartozá csökkenése, illetve a lejárt tartozások esedékességének kedvező alakulása következtében a szállítói kitettség mi kockázat mérséklődött. A kezesség- és garanciavállalásból származó kötelezettségek csökkenésében a jogszab előírásokban időközben bekövetkezett, a stabilitási törvényben előírt szigorítás is szerepet játszott.

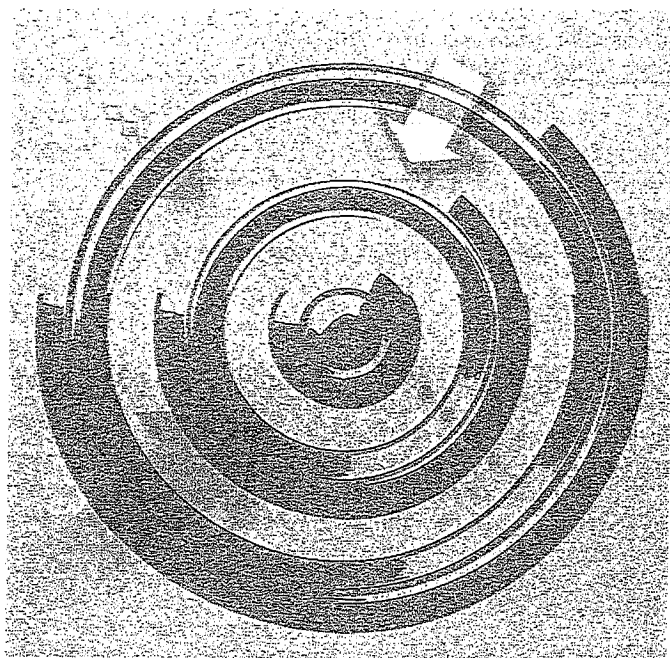
Az utóellenőrzés megállapításaiból levont következtetések alapján a helyi és központi intézkedések együttes eredményeként a pénzügyi stabilitás hosszú távú fenntarthatóságának feltételei javultak.

Az államháztartás önkormányzati alrendszerében felhalmozott adósság állam részéről történő kiegyenlítése illetve átvállalását követően az önkormányzatok kiemelt feladata, egyben felelőssége az adósságállomány újrateljesítésének megakadályozása. A működési egyensúly megteremtése, fenntartása, ezáltal a közfeladatellátás zavartalan biztosítása elsődleges prioritást élvező feladat. Ennek elérése érdekében a saját hatáskörű intézkedések végrehajtásán túl kiemelt jelentőségű szabályozásbeli változás volt, hogy 2013-tól az önkormányzatok költségvetése működési hiánnyal nem tervezhető. Az intézkedési tervek végrehajtása révén kontrolláltabbá vált az önkormányzatok működése, fejlesztési tevékenységének, finanszírozásának, fenntarthatóságának előkészítése is. A 2014-2020-as uniós programozási időszakban az önkormányzatoknál a pénzügyi lehetőségekre alapozó felelős döntési mechanizmus kialakítása és rendszerelvű működtetésére van szükség. A fejlesztések megvalósításában és annak jövőbeni fenntartásában a saját források felmérésére, a helyi közösség anyagi lehetőségeire, felelős kötelezettségvállalásaira, a fenntartásukra, az önkormányzatiság gazdasági alapjainak megerősítésére szükséges helyezni a fő hangsúlyt.

Az eredményszemléletű számvitelből nyerhető információk a pénzügyi kockázatok kezelésében hasznosíthatók, amely az önkormányzati alrendszer egészét tekintve a jó kormányzást támogatják. Az utóellenőrzési és kockázatelemzési tapasztalataink alátámasztják az önkormányzati alrendszer rendszeres monitoring tevékenységének szükségességét. A prevenciós monitoring, a több ütemű ellenőrzési beavatkozás lehetősége támogatja az önkormányzat gazdálkodásért való személyi felelősségi rendszer erősítését, az ÁSZ elemző és tanácsadó szerepének kiteljesedését.

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA

Az ÁSZ által elfogadott intézkedési tervek végrehajtásának értékelése

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA annak megállapítása volt, hogy az ellenőrzött önkormányzatok végrehajtották-e a pénzügyi egyensúlyi helyzet helyreállítása érdekében kidolgozott, és az ÁSZ által elfogadott intézkedési tervekben megfogalmazott feladatokat.

Ennek keretében ellenőriztük, hogy a polgármester az ÁSZ tv.¹ előírásai értelmében az intézkedési tervet határidőben megküldte-e az ÁSZ részére, szükség volt-e az elfogadást megelőzően kiegészítésre, azt az előírt póthatáridőn belül megtették-e, a képviselő-testület a kiegészített intézkedési tervet elfogadta-e. Értékel-

tük, hogy az önkormányzat az elfogadott (kiegészített) intézkedési tervében foglaltak szerint, az abban előírt határidők betartásával gondoskodott-e az intézkedések megtételéről.

AZ ELLENŐRZÉS TERÜLETE

A reprezentatív mintavétel alapján kiválasztott 62 város

Az ellenőrzött 62 önkormányzat kijelölésére – a települési önkormányzatok tevékenységére jellemző mutatószámok statisztikai elemzésén alapuló reprezentatív mintavétel alapján került sor. A földrajzi elhelyezkedés szempontjából a legnagyobb számban az Észak-Alföldön (15 város) és Dél-Dunántúlon (12 város) fekvő városok voltak érintettek, kilenc-kilenc további nyolc város került kiválasztásra az Észak-Magyarországi és a Közép-Dunántúli, valamint a Dél-Alföldi megyék önkormányzatai közül. Az ellenőrzött körébe a legkisebb előfordulással a Közép-Magyarországi és Nyugat-dunántúli megyék települései (öt, illetve négy város) tartoztak, az ellenőrzött városi önkormányzatok földrajzi elhelyezkedését az 1. ábra mutatja be.

1. ábra

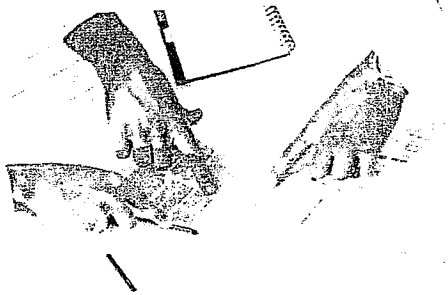

A városi önkormányzatok pénzügyi helyzetét az ÁSZ a 2012. évber váno sságra hozott jelentéseivel lezárt ellenőrzések keretében a 2011. év I. félév vonatkozásában értékelte. Az ellenőrzések megállap szerint a pénzügyi egyensúlyi helyzet 31 önkormányzatnál rövid távor 15 önkormányzat esetében középtávon nem volt biztosított. 16 ö mányzat esetében az ÁSZ a meglévő pénzügyi egyensúly hosszú távú tartása érdekében fogalmazott meg javaslatokat.

A pénzügyi helyzet helyreállítása szempontjából azonnali intézkedést igénylők közül egy városnál már az ellenőrzés lezárását megelőzően képviselő-testületi döntés alapján megindult az adósságrendezési eljárás, további egy önkormányzat esetében az intézkedési terv jóváhagyását követően került sor az eljárás megindítására.

AZ ELLENŐRZÉS HÁTTERE, INDOKOLTSÁGA

Megszűnt a következmények nélküli ellenőrzések korszaka

AZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK STRATÉGIÁJA a f
önkormányzatok ellenőrzésében a pénzügyi kockázatok feltárására
lyezte a fő hangsúlyt. Az önkormányzati alrendszer pénzügyi helyzetére
natkozó összegző értékelés céljából a 2011. évben – a megyei jogú vá
okon túl – reprezentatív mintavétellel kiválasztott 62 város ellenőrzé
került sor. Az ÁSZ megállapította, hogy az önkormányzatok pénz
egyensúlyi helyzete összességében 2007-2010 között romlott, a pénz
kockázatok nőttek vagy a pénzügyi egyensúlyi helyzetet jellemző mut
számok kedvezőtlenül változtak.

Az ellenőrzöttek az ÁSZ tv. 33. § (1)-(2) bekezdésében foglaltak ala
a jelentések intézkedést igénylő megállapításaihoz kapcsolódóan inté
dési tervet nyújtottak be, amelyet az ÁSZ – több esetben kiegészítés ké
után – elfogadott. Az elfogadásról szóló tájékoztatásban az Állami Szá
vőszék elnöke valamennyi ellenőrzött szervezet vezetőjének figyelmé
hívta arra, hogy az intézkedési tervben foglaltak megvalósítása – az Á
33. § (7) bekezdésében foglaltak alapján – utóellenőrzés keretében e
őrizhető.

**AZ UTÓELLENŐRZÉS VÁRHATÓ HASZNOSULÁ
KÉNT** az ellenőrzés megállapításai segítséget nyújthatnak a köz
ügyi helyzet javításához. Az ellenőrzöttek és a helyi döntéshozók szá
visszajelzést ad az intézkedéseik hatásairól. A jóváhagyott intézkedé
vek megvalósításának értékelése révén megállapítható, hogy az ö
mányzatok képességeikhez mérten megtették-e a szükséges intézke
ket a pénzügyi stabilitás elérése, illetve megőrzése érdekében. A pér
egyensúly megteremtése, illetve hosszú távú fenntarthatósága nél
önkormányzati alrendszerben az adósságállomány újratermelődhet,
nek megakadályozása az adósságkonszolidációt követően kiemelt fe
A megállapítások visszacsatolása segítheti és erősítheti az ÁSZ hozzá
értéket teremtő elemző tevékenységét és tanácsadó szerepét. Az
ellenőrzés jellegéből adódóan fokozza a legfőbb ellenőrző szervezet
közbizalmat.

AZ ADÓSSÁGKONSZOLIDÁCIÓ következtében az ö
mányzatok pénzügyi helyzete jelentős mértékben megváltozott, ar
jóváhagyott intézkedési tervek végrehajtását is befolyásolta. Az ellen
városok közül kilenc nem rendelkezett pénzügyi kötelezettség
ezért az adósságkonszolidációban nem volt érintett. További két
pénzügyi tartozásait adósságrendezési eljárást követően – az ut
őrzéssel érintett időszakon túl – konszolidálták. A magyar állam az
fő alatti népességszámú 15 ellenőrzött város esetében a 2012. dec

12-én fennálló teljes pénzügyi adósságállományt és annak járulékait átvállalta, további egy városnál – a Kormány határozata alapján – ennek mértéke 70,0% volt. Az ötezer főt elérő népességszámú 35 ellenőrzött város adósságainak konszolidálása két lépésben történt meg. A 2013. évben a 2012. december 31-én fennálló pénzügyi intézetekkel szembeni tartozás és annak járulékai összegét az önkormányzatokkal kötött megállapodásban szereplő mértékben vállalta át a magyar állam. Ezt követően a 2013. december 31-én még fennálló adósság rendezésére a 2014. február 28-án lezárt adósságkonszolidáció keretében került sor.

AZ UTÓELLENŐRZÉS FÓKUSZKÉRDÉSEI

1. — *Az önkormányzatok által előírt intézkedések alkalmasak voltak-e az ÁSZ által feltárt hiányosságok megszüntetésére?*

2. — *Az önkormányzatok az előírt feladatokat az ÁSZ által elfogadott intézkedési tervben foglalt határidőre végrehajtották-e?*

A MEGÁLLAPÍTÁSOKBÓL LEVONT KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AZ ÖSSZEGZŐ ÉRTÉKELÉS KÉRDÉSEI

1. — *Tudatosabbá vált-e az önkormányzatok gazdálkodása az intézkedési tervek végrehajtásának hatására?*

2. — *Az intézkedések következtében megteremtődtek-e az önkormányzatoknál a pénzügyi stabilitás feltételei?*

ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZEREI

Az ellenőrzés típusa

Szabályszerűségi ellenőrzés

Az ellenőrzött időszak

Az ellenőrzött időszak az intézkedési terv ÁSZ által történt elfogadásától az utóellenőrzés megkezdéséig tartó – az utóellenőrzés egyes ütemeinél eltérő – időszak volt. Az utóellenőrzés az I. ütemben érintett 34 önkormányzatnál 2013. december 13-ig, a II. ütemben érintett 2 városnál 2014. február 21-ig, a III. ütemhez tartozó 12 városnál 2014. március 18-ig, a IV. ütemhez tartozó 7 városnál 2014. május 30-ig, az V. ütemben érintett 5 városnál 2014. június 23-ig, és a VI. ütemhez tartozó két városnál 2014. július 28-ig tartó időszakot érintette.

A 2011. évi ellenőrzés kiterjedt az azt megelőző ÁSZ ellenőrzés során készített számvevői anyagokban szereplő, intézkedést igénylő megállapítások hasznosításának utóellenőrzésére is. Ezáltal a jelen utóellenőrzés alapjául szolgáló intézkedési tervek rendelkezést tartalmaztak – az érintett önkormányzatok esetében – a 2011. évet megelőzően végzett ellenőrzések nem teljesült javaslatainak végrehajtására is.

Az ellenőrzés hatóköre

Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzetének, szabályszerűségének 2011. évi ellenőrzésében érintett 62 városi önkormányzat

Az ellenőrzés végrehajtásának jogszabályi alapját az ÁSZ tv. 1. § (3) bekezdése, az 5. § (2) és (6) bekezdései, a 33. § (7) bekezdése, valamint az Áht.² 61. § (2) bekezdésének előírásai képezték.

Az ellenőrzés módszerei

Az ellenőrzést a számvevőszéki ellenőrzés szakmai szabályai szerint, a szabályszerűségi ellenőrzés módszerével, a vonatkozó nemzetközi standardok figyelembevételével végeztük el.

A jelentésben használt egyes fogalmak magyarázatát az I. számú melléklet (Értelmező szótár) tartalmazza.

Az ellenőrzésre az önkormányzatok elektronikus adatszolgáltatása alapján került sor, helyszíni ellenőrzést nem végeztünk. A megállapítások rögzítése az önkormányzatok által rendelkezésre bocsátott dokumentumok, tanúsítványok alapján történt, melyek valódiságát és teljességét a polgármester, valamint a jegyző teljességi nyilatkozata igazolja.

A jóváhagyott intézkedési tervben előírt feladatok végrehajtásának ellenőrzését egységes szempontok, illetve értékelési kritériumok alapján végeztük. Figyelembe vettük az intézkedési terv jóváhagyását követően hatályba lépett jogszabályi előírások változásából következő események – különösen az önkormányzati alrendszerben lezajlott adóssághozjáról intézkedések, továbbá a feladat-ellátási és finanszírozási rendszer változásának – hatásait. Az önkormányzatok által meg tett intézkedések pénzügyi egyensúlyi helyzetre gyakorolt hatásával kapcsolatban az ÁSZ egyedi megállapítást nem tett, ugyanakkor a tapasztalatok összegzése alapul szolgál az utóellenőrzési célokra adott válaszok alrendszer szintű megválaszolásához, a hasznosulás értékeléséhez.

AZ INTÉZKEDÉSI TERVEKBE ELŐÍRT FELADATOK KATEGORIZÁLÁSA azok végrehajthatósága, illetve végrehajtása szempontjából az alábbiak szerint történt:

- oka fogyottá vált minősítést kapott az előírt feladat, ha végrehajtása – meghatározott esemény bekövetkezése, továbbá külső körülmény, a működést érintő feltétel változása miatt – már nincs szükség, illetve lehetőség, és egyértelműen megállapítható, hogy az intézkedést szükségessé tevő körülmény a jövőben nem fordulhat elő;
- nem időszerű (nem esedékes) feladatként kezeltük azon feladatokat, melynek ellenőrzési időszakon belüli végrehajtására azért nem került (kerülhetett) sor, mert az intézkedés alapjául szolgáló esemény nem következett be, de annak jövőbeni előfordulása lehetséges;
- határidőben végrehajtott feladatnak azt fogadtuk el, ha a teljesítést dokumentáltan az intézkedési tervben előírt határidőben és tartalommal megtörtént;
- határidőn túl végrehajtott minősítést alkalmaztunk, ha a feladat teljesítése az intézkedési tervben meghatározott módon, de az előírt határidőn túl történt meg;
- részben végrehajtott kategóriába soroltuk azt a feladatot, melynek végrehajtása teljes körűen az intézkedési tervben előírt módon nem történt meg, vagy a feladatot nem az előírt gyakorisággal hajtották végre;
- nem végrehajtott minősítést kapott a feladat, ha a teljesítés anélkül maradt el, hogy az intézkedés megvalósítása a rendelkezésre álló információk alapján időszerűvé vált, vagy amennyiben a teljesítést nem dokumentálták.

UTÓELLENŐRZÉSI MEGÁLLAPÍTÁSOK ÉS ELLENŐRZÉSI BIZONYÍTÉKOK

1. Az önkormányzatok által előírt intézkedések alkalmasak voltak-e az ÁSZ által feltárt hiányosságok megszüntetésére?

Összegző megállapítás

Az ÁSZ által elfogadott intézkedési tervekben előírt feladatok alkalmasak voltak a feltárt hiányosságok megszüntetésére.

1.1. számú megállapítás

Az önkormányzatok által megküldött intézkedési tervek 30,6%-ánál az ÁSZ annak kiegészítését és ismételt megküldését kérte.

Az ellenőrzött önkormányzatok összességében eleget tettek az ÁSZ tv.-ben foglalt intézkedési terv készítési kötelezettségüknek. A 2011. évi pénzügyi ellenőrzésekről szóló számvevőszéki jelentések átvételét követően az intézkedési tervek 26 önkormányzat az ÁSZ tv. 33. § (1) bekezdésében foglalt határidőben, 36 önkormányzat határidőn túl küldte meg az ÁSZ részére. Az ÁSZ az intézkedési tervek szakmai felülvizsgálatát követően – a hiányosságok megszüntetésére vonatkozó részletes indokolással – 19 önkormányzat esetében az intézkedési terv kiegészítését és ismételt megküldését kérte.

JELLEMZŐ HIÁNYOSSÁG volt, hogy az előírt intézkedés tartalmilag nem volt alkalmas az ÁSZ javaslatának hasznosítására, illetve a feladat kiszabása nem volt egyértelmű, konkrét, ezáltal a végrehajtás ellenőrizhetősége nem volt biztosított. Ezen túl a végrehajtás határidejét nem, vagy nem megfelelő módon, illetve rendszerességgel határozták meg, továbbá a végrehajtásért felelős személy kijelölése nem történt meg.

Az ÁSZ észrevételei alapján kiegészített intézkedési tervek mindegyike alkalmas volt a feltárt hiányosságok megszüntetésére, így azokat az ÁSZ elfogadta. Az intézkedési terv készítési kötelezettség teljesítése érdekében az ÁSZ tv.-ben szereplő szankciók alkalmazására nem került sor.

1.2. számú megállapítás

Az ÁSZ által elfogadott intézkedési terveket – hét önkormányzat kivételével – az utóellenőrzés megkezdéséig nem módosították.

Az ÁSZ által elfogadott intézkedési tervek módosítására utólag hét önkormányzatnál került sor:

- öt városnál képviselő-testületi döntés alapján az intézkedési tervekben előírt 20 feladat végrehajtási határidejét, további egy esetben polgármesteri döntés alapján egy feladat végrehajtásának rendszerességét változtatták meg;
- egy önkormányzatnál a képviselő-testület – a 2013. év I. félévi állami adóssághozzájárulási intézkedésekre tekintettel – a jövőbeni adósságszolgálat teljesítéséhez képzett elkülönített tartalék csökkentéséről döntött.

1.3. számú megállapítás Az ellenőrzött önkormányzatok közel fele beszámolt a képviselő testületeknek az intézkedési tervben előírt feladatok végrehajtásáról.

A 62 ellenőrzött önkormányzat közül az intézkedési terv elfogadásakor mindössze 9 írt elő a feladatok elvégzéséről részbeni vagy teljes körű be számolási kötelezettséget. Ennek a kötelezettségének 2 önkormányzat nem tett eleget. Az ellenőrzöttek közül 21 önkormányzat polgármester viszont annak ellenére beszámolt a képviselő-testületnek a feladatok teljesítéséről, hogy erre írásban nem kötelezték. A képviselő-testület tájékoztatása jellemzően a végrehajtás megtörténtére korlátozódott, a polgármesterek nem mutatták be az intézkedési terv végrehajtásának a pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulására gyakorolt hatását, eredményét.

2. Az önkormányzatok az előírt feladatokat az ÁSZ által elfogadott intézkedési tervben foglalt határidőre végrehajtották-e?

Összegző megállapítás Az önkormányzatok az intézkedési tervekben előírt, időszorúvé vált feladatok 77,1%-át az utóellenőrzés lezárásáig már részben vagy teljes mértékben végrehajtották.

2.1. számú megállapítás Az előírt intézkedések közel kétharmadát a működtetés és a fizetőképesség megőrzéséhez kapcsolódó feladatok tették ki.

AZ ÁSZ JAVASLATAI a pénzügyi egyensúlyi helyzet javítás fenntartása érdekében a beazonosított pénzügyi kockázatok alapján kialakított önkormányzati csoportok számára különböző fokozatú intézkedésekre irányultak. A 62 számvevőszéki jelentésben mindösszesen 593 db javaslat szerepelt. A 2011. évi pénzügyi ellenőrzésekről szóló ÁSZ jelentésben tett javaslatok számát – a feltárt kockázati tényezők és a pénzügyi egyensúly szerinti kockázati besorolású önkormányzati csoportok szerint az 1. táblázat mutatja be.

1. táblázat

AZ ÁSZ JAVASLATAINAK SZÁMA, ÖSSZETÉTELE (db)

Megnevezés	Azonnali intézkedést igénylő (31 város)	Középtávon ható intézkedést igénylő (15 város)	Hosszú távon ható intézkedést igénylő (16 város)	Ellenőrzött város összesen: (62 város)
Működési kockázatokat érintő	102	34	3	139
Nemfizetési kockázatokat érintő	153	52	29	234
Felhalmozási kockázatokat érintő	36	6	1	43
Gazdasági társaságokkal kapcsolatos kockázatokat érintő	23	7	8	38
Egyéb javaslatok	84	32	23	139
ÖSSZESEN:	398	131	64	593

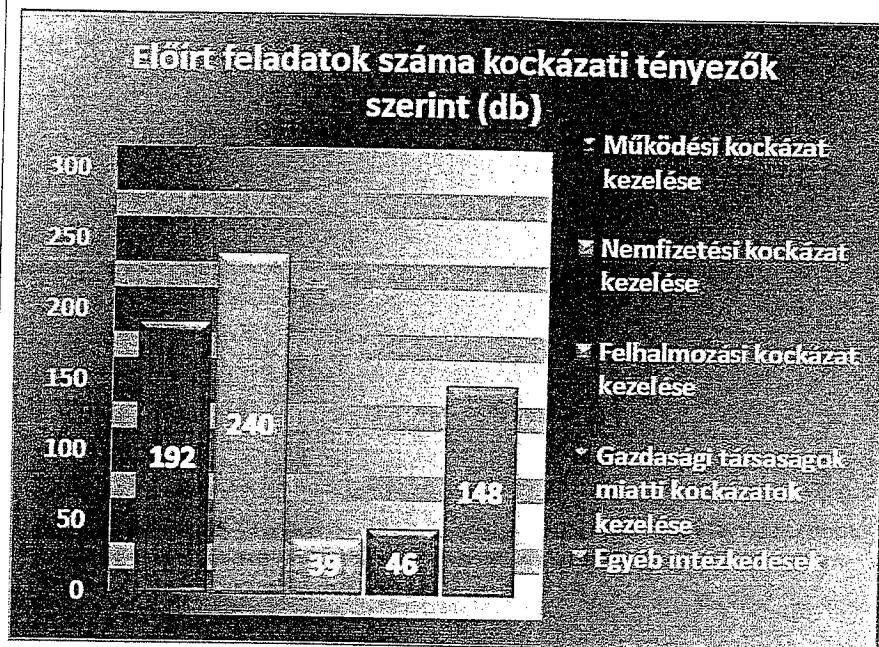
Forrás: 2011. évi pénzügyi ellenőrzésekről szóló ÁSZ jelentés

Az ÁSZ javaslatainak hasznosítására az önkormányzatok összesen 6 db feladat elvégzését írták elő, melynek legnagyobb része (36,1%-a) a nemfizetési kockázatok csökkentésére, a rövid és hosszú távú fizetőképess

megőrzésére vonatkozott. A kötelező feladatellátás biztosítására, a méretgazdaságossági szempontok szerinti intézményhálózat kialakítására, a hosszú távon is stabil működtetésre az intézkedések több, mint negyede (28,9%-a) irányult. Az előírt feladatok 6,9%-a a gazdasági társaságokkal kapcsolatos kockázatok, további 5,9%-a a felhalmozási kockázatok kezelésére vonatkozott. Az egyéb intézkedések közé a gazdálkodási, számviteli hiányosságok megszüntetése, az előző ÁSZ ellenőrzések nem hasznosult javaslatainak teljesítése, valamint a pénzügyi kockázatok kezeléséhez közvetlenül nem kapcsolódó feladatok tartoztak.

Az intézkedési tervekben előírt feladatok – az ÁSZ javaslatainak bemutatásánál leírtak szerint – a kockázati tényezők súlyát, előfordulását követik. Az intézkedési tervekben előírt feladatok számát kockázati tényezők szerint a 2. ábra mutatja be.

2. ábra

Forrás: Az utóellenőrzés megállapításairól szóló ÁSZ jelentés mellékletei

A MŰKÖDÉSI KOCKÁZATOK körében a 2011. évben lefolytatott pénzügyi ellenőrzések az alábbiakat tárták fel:

- az önkormányzatok folyó költségvetésének egyenlege a 2009. évet követően jelentős mértékben csökkent. A 2010. évben már az ellenőrzött önkormányzatok több mint harmada (22 önkormányzat) negatív működési jövedelemmel rendelkezett;
- bevételi kitettséget jelentett, hogy a működőképesség fenntartásában egyre nagyobb szerepet játszottak a központi költségvetésből igényelt kiegészítő támogatások;
- az önkormányzatok pénzügyi helyzetük kedvezőtlen alakulása ellenére sem vizsgálták felül, illetve korlátozták az önként vállalt feladatokra fordított kiadásait;
- a beruházások révén jellemzően nem képződtek olyan pótlólagos saját bevételek, kiadási megtakarítások, amelyek biztosítják a létesítmények működési forrásait;
- egyes önkormányzatok pénzügyi helyzete erősen függött a helyi adóbevételek nagyságától.

A működési kockázatok megszüntetése érdekében tett 139 ÁSZ javaslat hasznosítására az intézkedési tervekben előírt intézkedések:

- főként a működési jövedelemtermelő képesség növelésére, a bevételi kitettség csökkentésére (49,5%);
- a pénzügyi stabilitás rövid távú helyreállítását célzó reorganizációs program, illetve a pénzügyi egyensúly hosszú távú fenntarthatóságát biztosító kibontakozási program kidolgozására (19,8%);
- az önként vállalt feladatok felülvizsgálatára, optimalizálására, az el látásukhoz szükséges források biztosítására (17,7%);
- és 13,0%-ban az intézmények rentábilis üzemeltetésére vonatkoz tak.

A NEMFIZETÉSI KOCKÁZATOK a 2011. évi pénzügyi ellenőrzések megállapításai alapján az alábbiak szerint jelentkeztek:

- a tőketörlesztéssel csökkentett működési jövedelem a 2010. évre jelentős mértékben romlott a működési jövedelem csökkenését meghaladóan növekvő tőketörlesztési kiadások következtében. 2010-ben már 33 város esetében volt negatív a nettó működési jövedelem (pénzügyi kapacitás). A pénzügyi intézetek felé fennálló, növekvő tendenciájú kötelezettségek finanszírozhatósága 31 önkormányzatnál már rövid távon sem volt biztosított. Az önkormányzatok működőképességét veszélyeztette az adósságszolgálat 2011-től várható további növekedése, kockázatot jelentettek a törlesztések finanszírozására felvett újabb hitelek, továbbá a devizában fennálló kötelezettségek miatti árfolyamkitettség;
- az önkormányzatok felénél a folyószámla- és egyéb rövid lejáratú hitelek napi átlagos állományának és a hitellel zárt napok növekedése már a költségvetésbe beépült tartós forráshiányt jelezte. Ezen önkormányzatoknál további mobilizálható, likvid források hiányában növekvő mértékben folytatódott a pénzügyi hiány képződése;
- a lejárt esedékességű szállítói tartozások 2007-ről 2010-re jelentősen (74,8%-kal) növekedtek, meghaladták a dologi kiadások egy havi átlagos mértékét. Emellett a 60 napot meghaladó lejárt szállítói tartozások miatti szállítói kitettség is erősödött, az érintett önkormányzatokkal szemben az adósságrendezési eljárás kezdeményezhetőségére tekintettel.

Az ÁSZ 234 javaslata alapján az önkormányzatok által előírt intézkedések a nemfizetési kockázatok kezeléséhez kapcsolódóan:

- 77,1%-ban a kötelezettségek jövőbeni kifizethetőségét biztosító finanszírozási források bemutatására, az adósságszolgálat teljesítéséhez felhasználható elkülönített tartalék képzésére vonatkoztak;
- a feladatok 12,1%-a a banki kitettség csökkentését;
- további 10,8%-a a lejárt szállítói állomány kezelését, illetve megszüntetését célozta.

A FELHALMOZÁSI KOCKÁZATOK erősödése a 2011. évben lefolytatott pénzügyi ellenőrzések alapján az alábbi okokra vezethető vissza:

- az EU-s pályázati források felhasználása miatt fokozódott a beruházások iránti érdeklődés. A pályázatok önrészének finanszírozása növelte az eladósodást, mivel a nettó működési jövedelem a felhalmozási költségvetés hiányára teljes mértékben nem nyújtott fedezetet, ami külső források bevonását tette szükségessé;
- a pályázatok során elnyert támogatások előfinanszírozása likviditási nehézségeket okozott;
- a beruházások révén létrehozott létesítmények jövőbeni fenntartási kötelezettsége tovább terhelte az önkormányzatok költségvetését.

A felhalmozási kockázatok megszüntetésére – az ÁSZ 43 javaslatának hasznosítására – előírt intézkedések a folyamatban lévő beruházásokkal kapcsolatos kötelezettségek átütemezési lehetőségeinek felmérését, illetve a folyamatban lévő és tervezett beruházások finanszírozásának, a beruházások révén létrejött létesítmények jövőbeni fenntarthatóságának felülvizsgálatát írták elő.

A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK MIATTI KOCKÁZATOK

vonatkozásában a 2011. évi pénzügyi ellenőrzések megállapították, hogy az önkormányzatok gazdasági társaságai jelentős adósságállománnyal rendelkeztek, melyekhez döntően a tulajdonosok kezesség-, illetve garanciavállalása kapcsolódott. A gazdasági társaságok pénzügyi helyzetének stabilizálása helyett az önkormányzatok rendszeres pénzeszköztádasókkal, tagi kölcsönökkel segítették azok működő- és fizetőképességének fenntartását. A számviteli beszámolók konszolidálásának hiánya azonban elfedte a tulajdonosi felelősségből adódóan az önkormányzatok pénzügyi helyzetére kiható kockázatokat.

Az e kockázatok kezelése érdekében – az ÁSZ által tett 38 javaslat alapján – előírt feladatok 60,9%-a a gazdasági társaságok pénzügyi helyzetének képviselő-testület részére történő rendszeres bemutatására, míg 39,1%-a a gazdasági társaságok pénzügyi helyzetének stabilizálását szolgáló intézkedési tervek elkészítésére, a tulajdonosi érdekeket szolgáló intézkedések megtételére vonatkozott.

AZ EGYÉB ÁSZ JAVASLATOK hasznosítására előírt intézkedések kiemelt jogcímei közül:

- 27,0% az értékcsökkenés és ezzel összevetve az elhasználódott eszközök pótlására fordított kiadások, valamint az eszközök használhatósági fokának rendszeres bemutatására;
- 19,6% a számviteli szabálytalanságok megszüntetésére;
- 12,8% az előző ÁSZ ellenőrzések nem hasznosult javaslatainak végrehajtására;
- 6,1% az önkormányzati vagyontárgyak fedezetbe adása esetén a jogszabályi előírások betartására vonatkozott.

2.2. számú megállapítás

Az önkormányzatok az intézkedési tervekben meghatározott, időszzerűvé vált feladatok közel 60%-át maradéktalanul, további köze egyötödét részben már hasznosították.

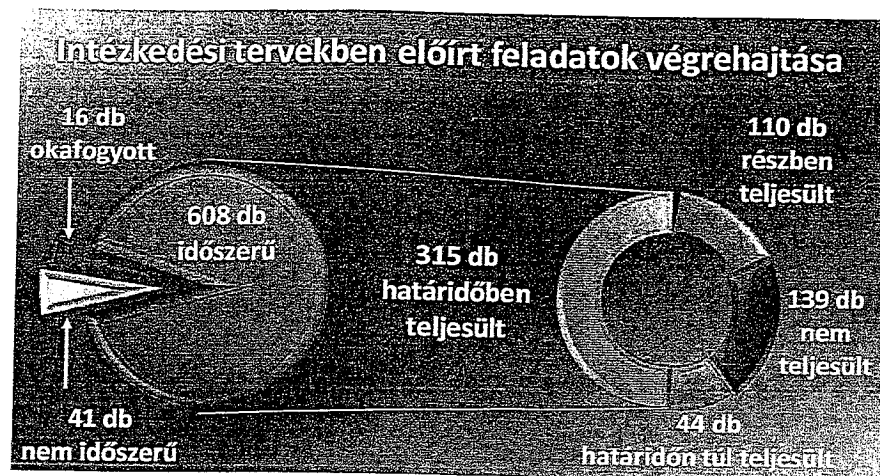
Az ellenőrzött önkormányzatok által előírt feladatokat, és az azok teljesítésére vonatkozóan az utóellenőrzés által tett egyedi megállapításokat a II. számú melléklet tartalmazza. Az előírt feladatok teljesítésének ellenőrzése során elsőként a feladat végrehajthatóságát minősítettük. Ennek keretében figyelembe vettük az intézkedési tervek elfogadását követően lezajlott állami adósságkonszolidációs intézkedések, a feladatellátásban, a intézményi rendszerben bekövetkezett változások hatását. Mindezek alapján megállapítottuk, hogy az előírt intézkedések 6,2%-a az ellenőrzött időszakban nem volt időszzerű, illetve 2,4%-a okafogyottá vált.

AZ OKAFOGYOTTÁ VÁLT INTÉZKEDÉSEK jellemzői az adósságkonszolidáció keretében megszűnt pénzügyi kötelezettség állomány, valamint az állam által átvállalt PPP szerződésből származó kötelezettség visszafizetési forrásainak biztosításához, a devizában fennálló hitellek számviteli elszámolásához kapcsolódtak. Az állami feladatátvételek követően megváltozott intézményi kör, illetve gazdálkodási feltételek, a intézkedési tervben előírt feladattal érintett gazdasági társaság megszűnése, valamint az önkormányzati társulások működésében 2012-től hatályba lépő jogszabályi változások következtében több feladat jövőbeni végrehajtása már nem volt indokolt, illetve lehetséges.

AZ ELLENŐRZÖTT IDŐSZAK VONATKOZÁSÁBAI IDŐSZERŰTLEN INTÉZKEDÉSEK elsősorban – az újabb adósságot keletkeztető kötelezettségvállalások hiányában – a várható kifizetések, a visszafizetés forrásainak döntés-előkészítéskor történő bemutatására irányulóak voltak. Az előírt feladatot érintő gazdasági események (hitelfelvétel, tagi kölcsön nyújtása, deviza alapú kötelezettség fennállás pénzforgalom nélküli bevétel vagy kiadás) bekövetkezésének hiányában nem vált szükségessé az azokra vonatkozó számviteli, gazdálkodási, illetve közbeszerzési jogszabályi előírások betartása. A pénzügyi egyensúlyi helyzet további stabilitására tekintettel nem volt időszzerű intézkedés kezdeményezése a kedvezőtlen folyamatok megállítása, az egyensúly helyreállítása érdekében. Előfordult továbbá, hogy az intézkedési terv elfogadását követően elrendelt adósságrendezési eljárás miatt, a gazdálkodásra vonatkozó sajátos jogszabályi előírások következtében több feladat végrehajtása nem volt lehetséges.

Az intézkedési tervekben előírt feladatok, és azon belül az időszzerűvé vált feladatok számát, teljesítésének összetételét a 3. ábra mutatja be.

3. ábra

Forrás: Az utóellenőrzés megállapításairól szóló ÁSZ jelentés mellékletei

Az intézkedési tervekben előírt időszerűnek minősített feladatok 51,8%-át az önkormányzatok határidőben, további 7,2%-át az előírt végrehajtási határidő után – de még az utóellenőrzés megkezdését megelőzően végrehajtották. A tartalmi szempontból, illetve a végrehajtás gyakoriságában tapasztalt hiányosságok alapján a feladatok 18,1%-a részben teljesült. Egyáltalán nem hajtották végre az intézkedési tervben előírt, időszerűvé vált kötelezettségek 22,9%-át. Az intézkedési tervekben előírt feladatok tartalmi csoportosítás szerinti végrehajtását a III. számú melléklet mutatja be.

2.3. számú megállapítás

Az előírt intézkedések közül a működési kockázatok csökkentésére hozott intézkedések 84,0 %-os hasznosítási aránya volt a legmagasabb.

Az önkormányzatok működőképességük fenntartását elsődlegesnek tekintték, az e csoportba tartozó intézkedések esetén volt a legkisebb a nem teljesítés aránya. A működési kockázatok kezelésére az intézkedési tervekben előírt 187 db időszerű feladat 63,1%-át határidőben, 11,3%-át határidőt követően, további 9,6%-át részben hajtották végre. A működési kockázatok kezelésére előírt, időszerűvé vált feladatok végrehajtását a 2011. évi ellenőrzéskor kialakított, a pénzügyi egyensúly szerinti kockázati besorolású önkormányzati csoportonként a 2. táblázat mutatja be.

2. táblázat

A MŰKÖDÉSI KOCKÁZATOK KEZELÉSÉRE ELŐÍRT FELADATOK VÉGREHAJTÁSA (db,%)

A pénzügyi egyensúly szerinti kockázati besorolású városok	Időszerűvé vált feladatok összesen:	Ebből:			Nem teljesült feladatok aránya
		Végrehajtott	Részben teljesült	Nem teljesült	
Rövid távú	135	101	12	22	16,3 %
Középtávú	42	30	5	7	16,7 %
Hosszú távú	10	8	1	1	10,0 %
Összesen	187	139	18	30	16,0 %

Forrás: Az utóellenőrzés megállapításairól szóló ÁSZ jelentés mellékletei

A működési kockázatok csökkentésére – alapvetően négy fő számvevőszéki javaslat hasznosítására – előírt feladatokat a pénzügyi egyensúlyi

helyzetük szempontjából hosszú távú intézkedésekre kötelezett városok teljesítették a legmagasabb arányban. Az időszerűvé vált összes feladat, ezen belül a működési és nemfizetési kockázatok kezeléséhez kapcsolódó feladatok teljesítését ellenőrzött városonként a IV. számú melléklet mutatja be.

A BEVÉTELSZERZŐ ÉS KIADÁSCSÖKKENTŐ LEHETŐSÉGEK

feltárására 51 önkormányzat 93 db intézkedése vált időszerűvé. Az intézkedések 81,7%-át teljesen, 12,9%-át részben hajtották végre. A feladatok 5,4%-át nem teljesítették, amely kedvező arány. Az utóellenőrzés főként azt tárta fel hiányossággként, hogy a kitűzött feladatokat nem az előírt rendszerességgel hajtották végre. Az önkormányzatok jellemzően a bevételnövelés lehetőségeit vizsgálták, több esetben a kiadások csökkentésére, a kintlévőségek behajtására nem tettek lépéseket. Előfordult, hogy konkrét egyensúlyjavító intézkedésekről nem döntöttek, azokat csupán tervezési szempontként határozták meg, továbbá több esetben a bevételnövelő, kiadáscsökkentő lehetőségeket feltárták, azonban ezt konkrét intézkedések megtétele nem követte.

A REORGANIZÁCIÓS, ILLETVE KIBONTAKOZÁSI PROGRAM

készítésére 34 önkormányzat által előírt 36 db időszerűnek minősített intézkedést értékeltünk. Az intézkedések 52,8%-át teljesen, 5,5%-át részben hajtották végre. A feladatok 41,7%-át nem teljesítették. A végrehajtás elmaradását az ellenőrzöttek jellemzően azzal indokolták, hogy hoztak egyéb egyensúlyt javító döntéseket, és ezen túl a központi intézkedések hatására a pénzügyi helyzetük jelentős mértékben javult. A pénzügyi egyensúlyi helyzet változása függvényében meghatározott intézkedéseket a nem megfelelő helyzetfelmérésre hivatkozással nem hajtották végre. Az utóellenőrzés ezen túl nem fogadta el reorganizációs programként a kizárólag a pénzügyi helyzet elemzésére, a múltbeli intézkedések bemutatására szorítkozó dokumentumot, amelyben a jövőre vonatkozó konkrét célkitűzések, egyensúlyjavító intézkedések nem szerepeltek.

A FELADATELLÁTÁS INTÉZMÉNYI SZERKEZETÉNEK FELÜLVIZSGÁLATA

racionalizálása céljából 19 önkormányzat 24 db időszerűnek minősített intézkedést írt elő. Az intézkedések 75,0%-át teljesen, 4,2%-át részben hajtották végre. A feladatok 20,8%-át nem teljesítették. Az intézményi gazdálkodásra vonatkozó helyi előírások szigorítása, a felhasználható előirányzatok lehetséges szűkítésének felmérése, a tervezett kifizetésekkel kapcsolatos beszámoltatás az utóellenőrzés megállapításai szerint több esetben elmaradt. Az intézményi szerkezet és az intézményfinanszírozás átfogó áttekintése nem történt meg, ehelyett létszámcsonkításra, intézmény összevonásra irányuló egyedi döntések születtek.

AZ ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK FINANSZÍROZHATÓSÁGÁNAK ÁTTEKINTÉSE

32 önkormányzat esetében 34 intézkedést jelentett. Az időszerűvé vált intézkedések 76,5%-át teljesen, 8,8%-át részben hajtották végre. A feladatok 14,7%-át nem teljesítették. Az önkormányzatok jellemzően ragaszkodtak a már meglévő önként vállalt közszolgáltatások jövőbeni biztosításához. Az SZMSZ-ben elvé-

gezték az ellátott feladatok megfelelő besorolását, ennek ellenére a gázdálkodási gyakorlatban előfordult, hogy nem ennek megfelelően jártak el. A képviselő-testület tájékoztatására nem az előírt rendszerességgel került sor. A költségvetés összeállítása során jogszabályi előírás alapján be kell mutatni a bevételi és kiadási előirányzatok kötelező és önként vállalt feladatok szerinti megoszlását, azonban a zárszámadási rendeletek keretében a képviselő-testület tájékoztatása nem történt meg.

2.4. számú megállapítás

A nemfizetési kockázatok csökkentésére hozott intézkedéseknek csak a 69,2%-át hasznosították, amelyben a várható adósságkonszolidációs lépések hatása is közrejátszott.

A nemfizetési kockázatok csökkentésének kiemelt fontossága ellenére a végre nem hajtott feladatok aránya ezen csoportnál volt a legmagasabb. Ebben az is szerepet játszott, hogy a tervezett adósságkonszolidációra vonatkozó információk sajtóban való megjelenését követően több önkormányzat „várakozó” álláspontra helyezkedett, és az intézkedési tervben előírt feladatait nem, vagy csak részben teljesítette. A nemfizetési kockázatok kezelésére az intézkedési tervekben előírt 201 db időszzerű feladat 41,8%-át határidőben, 6,0%-át határidőt követően hajtották végre. Az előírt feladatok 21,4%-át részben megvalósították, 30,8%-ának teljesítését pedig elmulasztották. A nemfizetési kockázatok kezelésére előírt, időszzerűvé vált feladatok végrehajtását a 2011. évi ellenőrzéskor kialakított, a pénzügyi egyensúly szerinti kockázati besorolású önkormányzati csoportonként a 3. táblázat mutatja be.

3. táblázat

A NEMFIZETÉSI KOCKÁZATOK KEZELÉSÉRE ELŐÍRT FELADATOK VÉGREHAJTÁSA (db,%)

A pénzügyi egyensúly szerinti kockázati besorolású városok	Időszzerűvé vált feladatok összesen:	Ebből:			Nem teljesült feladatok aránya
		Végrehajtott	Részben teljesült	Nem teljesült	
Rövid távú	127	52	27	48	37,8%
Középtávú	44	22	11	11	25,0%
Hosszú távú	30	22	5	3	10,0%
Összesen	201	96	43	62	30,8%

Forrás: Az utóellenőrzés megállapításairól szóló ÁSZ-jelentés mellékletei

AZ ÁLLANDÓSULT LIKVID HITELEK ÁTALAKÍTÁSA lehetőségeinek áttekintésére 24 önkormányzat 24 db időszzerűnek minősített intézkedést írt elő. Az intézkedések 70,8%-át teljesen, 4,2%-át részben hajtották végre. A feladatok 25,0%-át nem teljesítették, melynek fő oka az adósságkonszolidációra való kivárás volt. Előfordult azonban, hogy a számlavezető bank zárkózott el a tárgyalásoktól, illetve a közbeszerzési eljárás eredménytelensége miatt nem került sor a hiteltartozások átütemezésére, a likvid hitelek hosszú távú kötelezettséggé történő átalakítására.

A KÖTELEZETTSÉGEK FINANSZÍROZÁSA érdekében azok visszafizetési forrásainak rendszeres bemutatására 55 önkormányzat 58 db időszzerűvé vált intézkedést írt elő. Az intézkedések 43,1%-át teljesen, 41,4%-át részben hajtották végre. A feladatok 15,5%-át nem teljesítették.

Jellemző hiányosság volt, hogy a képviselő-testület tájékoztatására nem az előírt gyakorisággal, illetve nem az előre meghatározott időbeni kitekin-téssel (három évre előre, illetve a féléven belül esedékes kötelezettségek vonatkozásában) került sor. Előfordult, hogy nem a kötelezettségek teljes körét mutatták be.

A VÁRHATÓ KOCKÁZATOK, A VISSZAFIZETÉS JÖVŐBENI FORRÁSAI vonatkozásában a képviselő-testület tájékoztatására az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalások esetén 28 önkormányzat 43 db intézkedése vált időszerűvé. Az intézkedések 44,2%-át teljesen, 14,0%-át részben hajtották végre. A feladatok 41,8%-át nem teljesítették.

Az utóellenőrzés főként a kezességvállalásoknál, a már meglévő likvid hitelek meghosszabbításakor, új likvid hitel felvétele esetén állapított meg hiányosságokat a várható kamat, árfolyam és törlesztési kockázatok, valamint a visszafizetés forrásainak felmérése, bemutatása tekintetében.

AZ ADÓSSÁGSZOLGÁLAT TELJESÍTÉSÉHEZ ELKÜLÖNÍTETT TARTALÉK képzésével kapcsolatosan 47 önkormányzat 51 db időszerű intézkedésének 54,9% a teljesült. A feladatok 45,1%-át nem hajtották végre, melyet egyrészt forráshiányra való hivatko-zással indokoltak, jelentős részben azonban a várható állami adósságátvál-lalásra tekintettel nem hajtották végre az előírt feladatot. Előfordult, hogy a költségvetési rendeletekben képeztek általános és céltartalékot, azonban annak felhasználási jogcímei között az adósságszolgálati kiadásokat nem határozták meg.

A LEJÁRT SZÁLLÍTÓI TARTOZÁSOKBÓL ADÓDÓ KITETTSÉG kezelése, az ehhez kapcsolódó jogszabályi következmé-nyek elkerülése érdekében 25 önkormányzat 25 db intézkedése vált idő-szerűvé. A feladatok 28,0%-át teljesítették, 48,0%-át részben, 24,0%-át vi-szont nem hajtották végre. Jellemző hiányosság volt, hogy a képviselő-tes-tület tájékoztatására nem, vagy nem az előírt rendszerességgel került sor. Hibaként állapítottuk meg, ha nem az aktuális tartozásokról számoltak be, vagy nem mutatták be a megtett intézkedéseket. A lejárt tartozások átüte-mezése, részletekben történő kiegyenlítése érdekében nem kezdemé-nyeztek tárgyalást a szállítókkal, illetve azt nem dokumentálták, így az utó-ellenőrzés számára az nem volt bizonyítható.

2.5. számú megállapítás

A felhalmozási kockázatok csökkentésére előírt intézkedések 76,3%-os hasznosításában szerepet játszott a kedvező támogatási konstrukciójú fejlesztésekhez kapcsolódó helyi igényeknek való megfelelés.

A BERUHÁZÁSOKKAL KAPCSOLATOS KÖTELE-ZETTSÉGEK FELÜLVIZSGÁLATA tárgyában 25 önkor-mányzat 38 db intézkedése vált időszerűvé. A felhalmozási kockázatok döntően a pénzügyi egyensúlyi helyzet helyreállítása tekintetében rövid tá-von ható intézkedést igénylő önkormányzatoknál jelentkeztek. A kedvező támogatási konstrukciójú fejlesztések megvalósításához az önkormányza-tok adott esetben pénzügyi lehetőségeiket meghaladó, vagy jelentős

4. táblázat

**AZ IDŐSZERŰVÉ VÁLT FELADATOK
VÉGREHAJTÁSA (db)**

Önkormány- zati csoportok	Teljesítés		
	Igen	Részben	Nem
Rövid távú	15	7	7
Középtávú	4	2	2
Hosszú távú	1	0	0
Összesen:	20	9	9

Forrás: Utóellenőrzésről szóló ÁSZ jelentés mellékletei

2.6. számú megállapítás

A gazdasági társaságok miatti kockázatok csökkentésére hozott intézkedések 69,6 %-os hasznosítása elmaradt az átlagostól.

5. táblázat

**AZ IDŐSZERŰVÉ VÁLT FELADATOK
VÉGREHAJTÁSA (db)**

Önkormány- zati csoportok	Teljesítés		
	Igen	Részben	Nem
Rövid távú	10	8	12
Középtávú	2	3	2
Hosszú távú	8	1	0
Összesen:	20	12	14

Forrás: Utóellenőrzésről szóló ÁSZ jelentés mellékletei

terhet jelentő megoldások ellenére is ragaszkodtak. Az utóellenőrzés megállapításai alapján az időszerű vált intézkedések végrehajtását a 2011. évi ellenőrzéskor kialakított, a pénzügyi egyensúly szerinti kockázati besorolású önkormányzati csoportonként a 4. táblázat mutatja be.

Az ellenőrzött önkormányzatok az intézkedések 52,6%-át teljesen, 23,7%-át részben hajtották végre. A feladatok 23,7%-át nem teljesítették. A hiányosságok főként abból adódtak, hogy a tervezett és a folyamatban lévő beruházások teljes körű felülvizsgálata elmaradt. A beruházások révén létrejövő létesítmények jövőbeni fenntartásához szükséges források felmérése nem történt meg, amely a használatba vételt követően a működési jövedelemtermelő képesség nem megfelelő színvonalra miatt problémát okozhat. A folyamatban lévő beruházásokkal kapcsolatosan nem tettek lépéseket a szállítói kötelezettségek átütemezésének kezdeményezésére.

A gazdasági társaságok miatti kockázatok kezelésére az intézkedési tervekben előírt 46 db feladat 43,5%-át határidőben, 26,1%-át határidőt követően hajtották végre. A feladatok 30,4%-ának teljesítése elmaradt. Az utóellenőrzés kizárólag az e kockázatokhoz kapcsolódó intézkedéseknél nem állapított meg okafogyottá vált, illetve nem időszerű feladatot. Az önkormányzatok ennek ellenére nem fordítottak kellő figyelmet az ÁSZ javaslatának hasznosítására. Az intézkedési tervekben előírt időszerűvé vált feladatok megoszlását a 2011. évi ellenőrzéskor kialakított, a pénzügyi egyensúly szerinti kockázati besorolású önkormányzati csoportonként az 5. táblázat mutatja be.

A TULAJDONOSI ÉRDEKEK VÉDELME érdekében a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságok aktuális pénzügyi helyzetének meghatározott rendszerességgel figyelemmel kísérésére 23 önkormányzat 28 db intézkedést írt elő. Az intézkedések 53,6%-át teljesen, 25,0%-át részben hajtották végre. A feladatok 21,4%-át nem teljesítették. Az utóellenőrzés megállapításai szerint a gazdasági társaságok beszámoltatására jellemzően nem az előírt rendszerességgel került sor. Az éves számviteli beszámoló elfogadásán túl az aktuális pénzügyi adatok alapján a képviselő-testület részére tájékoztatás nem történt.

A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK PÉNZÜGYI HELYZETÉNEK STABILIZÁLÁSA érdekében intézkedési terv készítésére 16 önkormányzat 18 db intézkedést írt elő. Az intézkedések 27,8%-át teljesen, további 27,8%-át részben hajtották végre. A feladatok 44,4%-át nem teljesítették. Jellemző hiányosság volt, hogy az intézkedési terv készítése helyett a tulajdonos önkormányzatok egyéb döntéseket hoztak, melyek főként a gazdasági társaságok szerződéseinek felülvizsgálatára, tevékenységének átszervezésére vonatkoztak. Esetenként nem az összes gazdasági társaság helyzetét vizsgálták meg. Előfordult, hogy az intézkedési terv készítését előre meghatározott eredménymutató alakulásához kötötték, melyről az utóellenőrzés megállapította, hogy kedvezőtlen irányban változott.

2.7. számú megállapítás

Az egyéb intézkedések 82,4 %-át hasznosították, a szabályszerűségi hibák kijavítására fokozott figyelmet irányult.

A gazdálkodást érintő egyéb, nem közvetlenül a pénzügyi kockázatok kezelésére vonatkozó, valamint a különféle szabályszerűségi hibák megszüntetésére előírt 136 db intézkedés 61,8 %-át teljesen, 20,6%-át részben hajtották végre. A feladatok 17,6%-át nem teljesítették, amely a többi intézkedés kategóriával való összehasonlítás alapján kedvezőnek minősül. A kiemelt jogcímek szerinti teljesítési adatokat a 6. táblázat mutatja be.

6. táblázat

AZ IDŐSZERŰVÉ VÁLT EGYÉB INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSA JOGCÍMENKÉNT (db, %)

Megnevezés	Időszzerűvé vált feladatok száma	Nem teljesült feladatok aránya
Az értéksokkenés, eszközpótlási kiadások bemutatása	40	25,0%
Számviteli elszámolásokban feltárt hibák megszüntetése	24	4,2%
Előző ÁSZ ellenőrzés nem hasznosult javaslatainak teljesítése	18	22,2%
Önkormányzati vagyon fedezetként való felhasználása esetén a jogszabályi előírások betartása	9	33,3%
Adott és igénybevett kölcsönökkel kapcsolatos intézkedések, szerződések felülvizsgálata, biztosíték kikötése	8	50,0%
Szabályozásbeli hiányosságok megszüntetése	5	0%
A költségvetési rendelet jogszabályi előírásoknak megfelelő összeállítása	2	0%
Felelősségre vonásra irányuló intézkedések	2	0%
További egyedi jogcímek összesen	28	7,1%
Összesen:	136	17,6%

Forrás: Az utóellenőrzésről szóló ÁSZ jelentés mellékletei

Az utóellenőrzés megállapításai szerint az elhasználódott eszközállomány jövőbeni pótlásával kapcsolatos kockázat kezelésére az önkormányzatok nem készültek fel. Az elhasználódott eszközök pótlására forrást biztosító amortizációs alap képzésének elmaradása a feladatellátást szolgáló tárgyi eszközök állagának romlásából adódóan rejtett adósságot jelent.

A belső szabályzatokban, valamint a költségvetési rendeletek összeállításában feltárt hiányosságokat az önkormányzatok maradéktalanul pótolták, és a számviteli hibák megszüntetésére előírt feladatok végrehajtásának aránya is kiemelkedően magas volt.

AZ UTÓELLENŐRZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAINAK ÉRTÉKELÉSE, LEVONT KÖVETKEZTETÉSEK

1. Tudatosabbá vált-e az önkormányzatok gazdálkodása az intézkedési tervek végrehajtásának hatására?

Összegző értékelés

Az intézkedési tervekben előírt feladatok végrehajtásának hatására az önkormányzatok gazdálkodása tudatosabbá, pénzügyileg fegyelmezettebbé vált, a működtetés elsődlegessége a figyelem középpontjába került.

1.1. számú értékelés

Az önkormányzatok gazdaságszervező intézkedéseinek tudatossága, tervszerűsége és pénzügyi fegyelmezettsége javult.

Az önkormányzatok pénzügyi helyzetét – a központi szabályozás feladatrendszerét és finanszírozást érintő változásain túl – jelentősen befolyásolta az általuk elkészített intézkedési tervekben előírt feladatok végrehajtásának hatása is.

Az egyensúly helyreállítása érdekében kitűzött célok végrehajtásának szervezése az operatív gazdálkodás folyamatos részévé vált. Tudatosult az azokról való beszámolás kötelezettsége, ezzel együtt erősödött az egyensúly megteremtéséért érzett személyes és testületi felelősség.

Az intézkedési tervekben voltak olyan feladatok, amelyek

- hatása azonnal érzékelhető volt, pl. lejárt szállítói állomány kezelése, kintlévőségek behajtása;
- hatása csak hosszabb távon hoz számszerűsíthető eredményt, pl. méretgazdaságos intézményhálózat kialakítása, folyamatban lévő és tervezett beruházások felülvizsgálata, reorganizációs terv készítése, gazdasági társaságok pénzügyi helyzetének stabilizálására intézkedési terv készítése;
- valamint olyanok is, amelyek a hosszú távú stabil gazdálkodást alapozzák meg pl. a kötelezettségek finanszírozási forrásainak rendszeres bemutatása, stabilizációs program készítése, elkülönített egyensúlyi tartalék létrehozása, adósságot keletkeztető kötelezettségvállalások során a kockázatok és a visszafizetés forrásainak bemutatása.

Az intézkedési tervek készítésekor és elfogadásakor a képviselő-testületeknek, a tisztségviselőknek, illetve a döntéseket előkészítő hivatali szakembereknek rendszerszemléletben kellett végiggondolniuk az önkormányzat pénzügyi helyzetét és annak stabilizálásával kapcsolatos feladatokat. Az intézkedések jelentős részének a végrehajtási határideje folyamatos volt. A pénzügyi egyensúlyi helyzet kérdésköre, annak áttekintése és értékelése rendszeresen (havonta, negyedévente, félévente vagy évente) ellátandó feladatként épült be az önkormányzatok tevékenységébe. Az intézkedési tervében meghatározott, időszerű feladatokat 12 önkormányzat (az ellenőrzöttek 19,4%-a) teljes mértékben teljesítette. További 31 önkormányzat

(az ellenőrzöttek fele) a tervezett intézkedéseinek több mint 70%-át megvalósította. Az intézkedési tervek teljesítésére vonatkozó összegzett információkat a 4. ábra mutatja be.

4. ábra

Forrás: Az utóellenőrzésről szóló ÁSZ jelentés mellékletei

1.2. számú értékelés

Az önkormányzatok pénzügyi helyzetének alakulásában kedvező változások indultak el.

A MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM az utóellenőrzéssel érintett önkormányzatok körében – az ellenőrzött időszak költségvetési beszámolói szerint – a 2011. évi 13,3 milliárd Ft-ról 22,4 milliárd Ft-ra (68,4%-kal) nőtt. Az önkormányzatok 35,5%-ának (22 ellenőrzöttnek) azonban csökkent a működési jövedelme. Kedvező, hogy 12 önkormányzatnál a működési jövedelem mutató a csökkenés ellenére is pozitív maradt. Az önkormányzatok 16,1%-ának (10 ellenőrzöttnek) sikerült elérnie, hogy a megtett intézkedések eredményeként a 2011. évi működési hiányukat megszüntetve a 2013. év végére a realizált bevételeik meghaladták a kiadásait. A működési jövedelem csökkenéssel érintett 22 önkormányzat közül csupán nyolc önkormányzat volt, amelynek működési bevételei 2011-ben még fedezték a kiadásait, azonban 2013 végére már működési hiányuk keletkezett. Mindössze három olyan önkormányzat volt, ahol a működési jövedelem az ellenőrzött időszak egésze alatt negatív volt, ebből két önkormányzatnál volt tapasztalható, hogy a negatív működési jövedelem tovább csökkent.

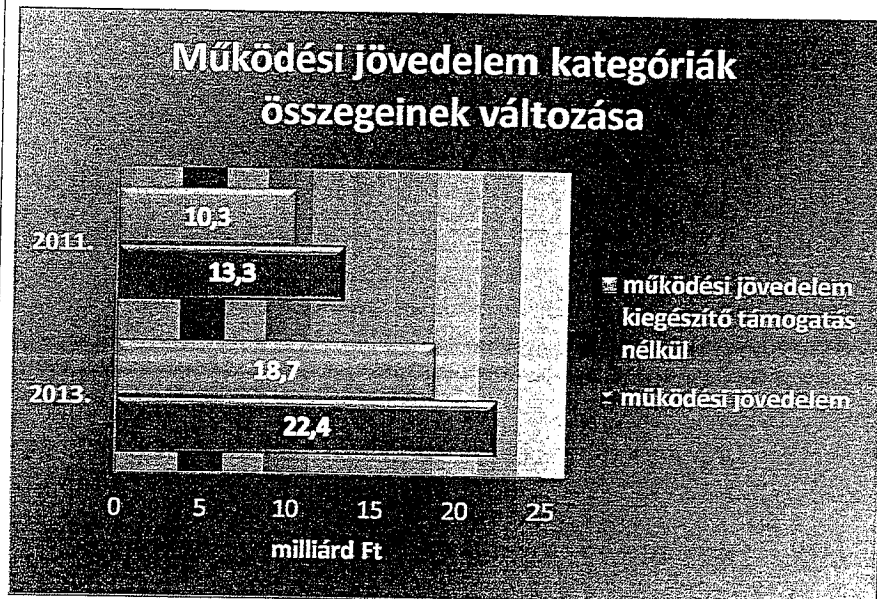
Az ellenőrzött önkormányzatok bevételeinek és kiadásainak alakulását a CLF módszer szerint, az éves beszámoló jelentések adatai alapján az V. számú melléklet mutatja be.

A KIEGÉSZÍTŐ TÁMOGATÁSOK NÉLKÜLI MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM növekedése kedvező elmozdulást okozott a költségvetési tartalékok növekedésében, továbbá a szállítói állomány csökkenésében. A korábbi ellenőrzés során az egyik legjelentősebb kockázatként azonosítottuk, hogy az önkormányzatok fizetőképessége nagymértékben függ az esetileg kapott – a működőképesség megtartását segítő,

egyedi elbírálású – kiegészítő költségvetési támogatásoktól. Kedvező változás, hogy az önkormányzatok kiegészítő támogatások nélküli összes működési jövedelme 81,6%-kal nőtt, 10,3 milliárd Ft-ról 18,7 milliárd Ft-ra. Ez a működési költségvetésben az önkormányzatok önfenntartó képességének egyértelmű javulását jelzi.

A kiegészítő támogatások nélküli működési bevételek a 2011. évben még csak 40 önkormányzatnál, míg az ellenőrzött időszak végén már 49 önkormányzatnál fedezték a működési kiadásokat. Külön kiemelhető, hogy 15 olyan önkormányzat volt, ahol a mutatószám az időszak alatt negatívról pozitívrá változott. További hét önkormányzatnál ugyan az időszak egésze alatt negatív maradt a mutató, de két ellenőrzöttnél a hiány mértéke csökkent. Az önkormányzatok 11,3%-ánál (7 városnál) fordult elő, hogy a kiegészítő támogatások nélküli bevételek az ellenőrzött időszak egésze alatt nem fedezték a kiadásokat. Míg a működőképesség megőrzéséhez az ellenőrzött városi önkormányzatoknak 2011-ben 3,0 milliárd Ft-ot biztosított az állam, addig 2013-ban 3,7 milliárd Ft kiegészítő támogatás mellett alakultak ilyen kedvezően a mutatók. Az egyes működési jövedelem kategóriák összegeinek ellenőrzött időszakban bekövetkezett változását az 5. ábra mutatja be.

5. ábra

Forrás: Az ellenőrzött önkormányzatok 2011. és 2013. évi költségvetési beszámoló

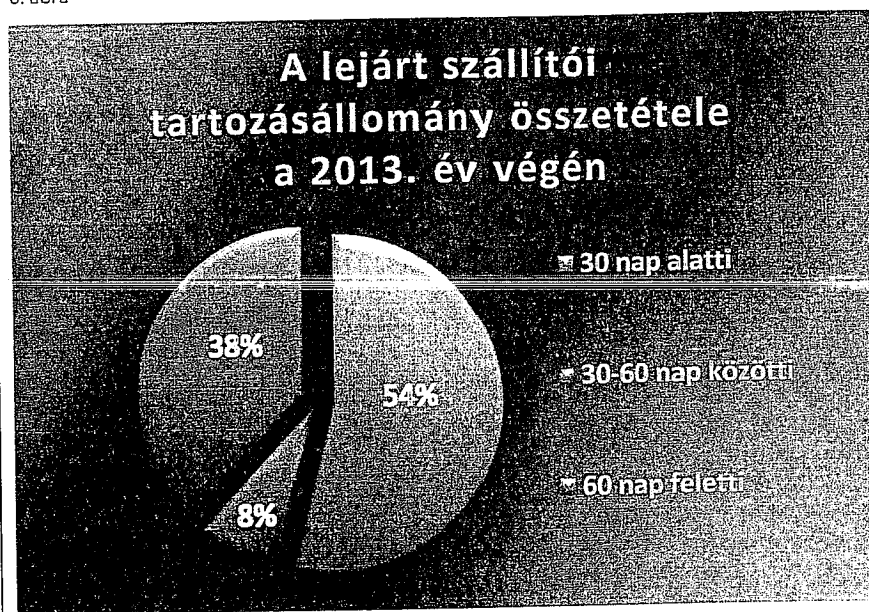
A pénzügyi egyensúly javítása érdekében tett központi és önkormányzati intézkedések hatása többek között a szállítói, ezen belül a lejárt szállítói tartozások állományának csökkenésével mérhető. A szállítói tartozás az ellenőrzött időszakban a 2011. év végi 12,2 milliárd Ft-ról a 2013. év végére alig több mint egyharmadára, 4,4 milliárd Ft-ra csökkent.

A LEJÁRT SZÁLLÍTÓI TARTOZÁS csökkenése különösen kedvező. Míg 2011-ben a szállítói tartozások több mint fele (55%-a) lejárt fizetési határidejű tartozás volt, 2013-ra ez az arány 29,5%-ra csökkent. A 2011. év végén 6,6 milliárd Ft összegben kimutatott lejárt tartozás a 2013. év végére 1,3 milliárd Ft-ra csökkent. A változás 48 önkormányzat (az ellenőrzöttek 77,4%-a) tartozásainak 5,6 milliárd Ft összegű csökkenéséből,

valamint mindössze 9 önkormányzat tartozásának 0,3 milliárd Ft-os növekedéséből adódott. A lejárt szállítói tartozások jelentős csökkenésének következtében számottevően csökkent az önkormányzatoknál a nemfizetési kockázat és a szállítói kitettség.

A lejárt szállítói tartozások állományán belül – a 2013. évi önkormányzati beszámolók szerint – a 30 nap alatti lejárt szállítói tartozása 36 önkormányzatnak volt, 0,7 milliárd Ft összegben. A 30-60 nap között lejárt tartozással rendelkező önkormányzatok száma 24 volt, a tartozás összege mindössze 0,1 milliárd Ft-ot tett ki. Eközben 21 önkormányzat 60 napon túli fizetési határidejű lejárt szállítói állománnyal is rendelkezett, ezek együttes összege 0,5 milliárd Ft volt. A 2013. év végi lejárt szállítói tartozásállomány lejárat szerinti összetételét a 6. ábra szemlélteti.

6. ábra

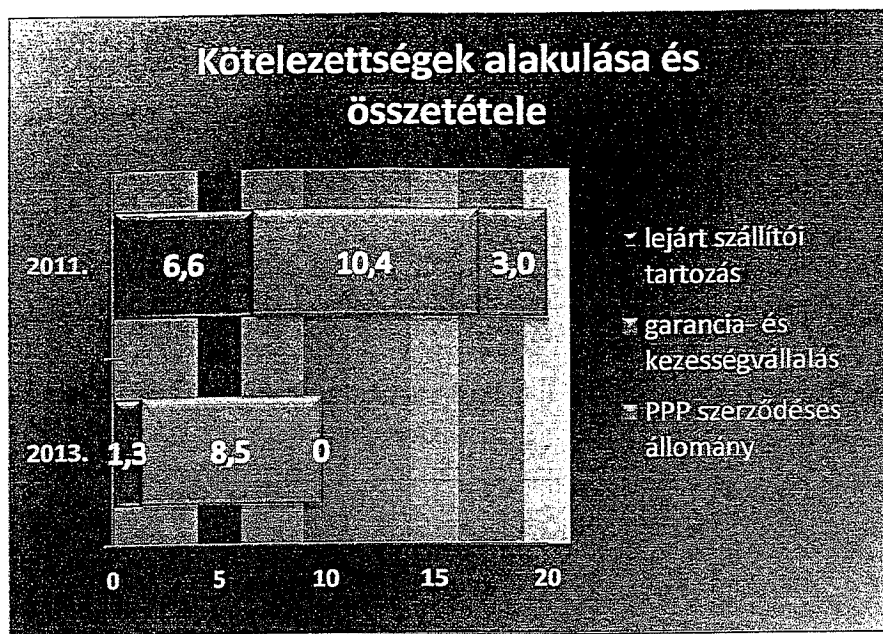

Forrás: Az ellenőrzött önkormányzatok 2013. évi költségvetési beszámolója

A KEZESSÉG ÉS A GARANCIÁVÁLLALÁS állománya is kedvezően változott. Az ellenőrzött körben a 2011. év végén fennálló 10,4 milliárd Ft összegű feltételes kötelezettségvállalás állománya a 2013. év végére 1,9 milliárd Ft-tal (18,3%-kal) csökkent. A fennálló 8,5 milliárd Ft-ból 7,6 milliárd Ft (89,4%) három önkormányzat által vállalt kötelezettség, amely – a 2013. évi költségvetési beszámolók tanúsága szerint – az érintett önkormányzatok többségi tulajdonú gazdasági társaságainak működéséhez kapcsolódó kötelezettségvállalás állományát tartalmazza. Az ellenőrzött időszak végén az önkormányzatok mindössze 19,4%-ának, (12 ellenőrzöttnek) volt kezesség vagy garancia vállalása.

A PPP SZERZŐDÉSEK ÁLLOMÁNYA az ellenőrzött önkormányzati körben kormányzati intézkedés következtében a 2013. év végére megszűnt. A 2011. évben még fennálló 3,0 milliárd Ft összegű PPP szerződések miatti kötelezettségek megszűnése négy önkormányzatot érintett. A kötelezettségek állam általi átvállalásának szerepe volt az érintett négy önkormányzat működési jövedelmének növekedésében és a lejárt szállítói állományának csökkenésében. A különböző jogcímen fennálló kötelezettségek összegének alakulását és összetételének változását a 7. ábra tartalmazza.

7. ábra

Forrás: Az ellenőrzött önkormányzatok 2011. és 2013. évi költségvetési beszámolója

1.3. számú értékelés

Az ellenőrzéseink által kezdeményezett, önkormányzatok által végrehajtott feladatszerző és feladatfinanszírozási intézkedések az adósság újratermelődésének megakadályozását szolgálják.

Az önkormányzatok feladatszerkezetét érintő változások összegzett hatásként – a 2013. évi zárszámadási törvényjavaslat indoklása szerint – egyaránt mintegy 20%-kal csökkentek az alrendszer működési bevételei és kiadásai. A folyó működési egyenleg pozitív előjelű (218,2 milliárd Ft) volt, amelynek alakulásában mind a központi intézkedések, mind pedig a helyi bevételszerző és kiadásmérséklő intézkedések hatása is megnyilvánult. Egyik legjelentősebb tényező a működésre fordítható állami hozzájárulások és támogatások változása, amely az egyes közszolgáltatások állami fenntartásba való kerülését követően is közel egyötödével biztosított több forrást az önkormányzatoknál maradó feladatokra, mint az előző évben.

AZ ÖNKORMÁNYZATOK SAJÁT HATÁSKÖRBEN TETT INTÉZKEDÉSEI hozzájárultak a működési egyensúly kialakításához/fenntartásához. A működési kockázatok kezelésére az intézkedési tervekben előírt időszerű feladatok 74,4%-át teljes egészében, 9,6%-át pedig részben végrehajtották.

Bevételszerző és kiadáscsökkentő lehetőségek feltárására az önkormányzatok több mint háromnegyede (51) írt elő, átlagosan két intézkedést. A tervezett intézkedések főként a helyi adóhátralékok csökkentésére, a térítési és bérleti díjak felülvizsgálatára, az egyéb bevételszerzési lehetőségek feltárására irányultak. A kiadások csökkentése a működésben rejlő ésszerű takarékoság fokozott figyelemmel kísérését jelentette. A 93 db időszerűvé vált intézkedés 81,7%-át teljesen, 12,9%-át részben hajtották végre, a bevételszerző és kiadásmérséklő intézkedések ezáltal kedvező irányban befolyásolták a működési egyensúly megteremtésére irányuló törekvéseket.

7. táblázat

INTÉZKEDÉSEK SZÁMOKBAN

Intézkedést megvalósító önkormány- zatok száma	Intézkedések típusa
51	bevételek-szerző és kiadás- csökkentő
35	reorganizációs program
20	feladat ellátás racionalizálása
32	önként vállalt feladatok felülvizsgálata
33	gazdasági társaságok felügyeletének erősítése

Forrás: önkormányzatok intézkedési tervei

A kedvezőtlen pénzügyi folyamatok megállítására, a pénzügyi helyzet gyors stabilizálására vonatkozó reorganizációs program készítését, illetve a pénzügyi helyzet javítása és hosszú távú megőrzése érdekében kibontakozási program készítését az önkormányzatok több mint fele (35) írta elő. Az időszzerűvé vált intézkedések 52,8%-át megvalósították, további 5,5%-át pedig részben hajtották végre. A reorganizációs programok készítését és végrehajtását jelentősen befolyásolta a már folyamatban lévő adósságkonszolidáció előkészítése. Az önkormányzatok által megvalósított különböző intézkedés típusokat és az érintett önkormányzatok számát a 7. táblázat összegzi.

A feladatellátás intézményi szerkezetének felülvizsgálatát, racionalizálását az önkormányzatok negyede (20) látta szükségesnek. Az előírt, időszzerűvé vált 24 db intézkedés háromnegyedét teljesen, 4,2%-át részben hajtották végre. A feladatellátás szerkezetének felülvizsgálatát érintő feladattervi intézkedések megfogalmazására döntő hatást gyakorolt az egyes kiemelt közszolgáltatások állami fenntartásba vétele. Ennek az ismeretében az önkormányzatok szűkebb köre vállalta fel, hogy a megkezdett folyamatba helyi szervezési intézkedésekkel beavatkozzon.

A kötelező feladatellátás elsődlegességének biztosítása érdekében az önként vállalt feladatok finanszírozhatóságának áttekintését az önkormányzatok több mint fele (32) írta elő. Az intézkedések több mint háromnegyedét (76,5%) teljesen, 8,8%-át részben hajtották végre. A kötelező és önként vállalt feladatok körének felülvizsgálata elősegítette, hogy az önkormányzatok a jogszabályi előírások, a gazdaságossági szempontok és a fenntarthatósági érdekek együttes figyelembe vételével, alternatívák alapján döntsenek az általuk ellátott feladatok köréről. A felülvizsgálat hozzájárult ahhoz is, hogy rendszerbe foglalja azokat a fenntartási kötelezettségeket, amelyet az adósságkonszolidációt követően a működtetés elsődlegessége tekintetében a központi szabályozás az önkormányzatoktól elvár.

A közszolgáltatások ellátására választott szervezeti keretek, ezen belül a gazdasági társaságok által hordozott kockázatok fontosságára az ÁSZ ellenőrzés irányította rá az önkormányzatok figyelmét. A gazdasági társasági keretek között történő feladatellátás esetében az önkormányzatok jelentős hányada a szervezeti formában rejlő magasabb szabadságfokot, a kevésbé szigorú pénzügyi és gazdálkodási fegyelmet, rugalmasabb adózási szabályokat előnyként értékelte. A tulajdonosi és közfeladat ellátási felelősség, az ahhoz párosuló gazdasági következmények, az esetleges helytállási kötelezettség felismerése általánosan nem volt jellemző. Az ellenőrzött önkormányzatok több mint fele (33) ezért fogalmazott meg intézkedési kötelezettséget a gazdasági társaságok tulajdonosi jogainak gyakorlása, pénzügyi helyzetének és a társaságok gazdálkodásában rejlő kockázatok bemutatása, intézkedési terv készítése tekintetében. Az előírt intézkedések 43,5%-át teljes egészében, 26,1%-át részben megvalósították. Ezzel a döntés előkészítés és tulajdonosi joggyakorlás testületi és személyi felelősségének érvényesítését egyaránt támogatták.

2. Az intézkedések következtében megteremtődtek-e az önkormányzatoknál a pénzügyi stabilitás feltételei?

Összegző értékelés

A végrehajtott intézkedések hatására javultak az önkormányzati alrendszer pénzügyi stabilitásának feltételei.

2.1. számú értékelés

Az adósságkonszolidáció helyreállította az önkormányzatok működési egyensúlyát.

Jelentős változások történtek az önkormányzati feladat ellátási és finanszírozási rendszerben. Az intézményhálózat fenntartásában 2013. január 1-jétől több ágazatban nőtt az állami szerepvállalás. Az igazgatás területén létrejöttek a járási hivatalok, az iskolák szakmai feladatainak ellátása – ezzel együtt a finanszírozásának döntő hányada – az államhoz került. A szociális és gyermekvédelmi szakellátás területén csökkent az önkormányzatok kompetenciája, 2013-tól már csak az idősök és a hajléktalan személyek bentlakásos ellátásáról kellett gondoskodniuk. Az adósságkonszolidáció révén megteremtődtek a racionális, felelős, fenntartható közszolgáltatások kialakításának és ellátásának keretfeltételei. A pénzügyi egyensúly megteremtése és fenntartása, az adósságállomány újratermelődésének elkerülése – az állam elmúlt évekbeli hathatós beavatkozása ellenére – azonban továbbra is az önkormányzatok feladata.

AZ ADÓSSÁGTERHEK ALÓL FELSZABADULÓ ÖNKORMÁNYZATOK

– a 2013. évi zárszámadási törvényjavaslat általános indoklása szerint – a működési bevételek és kiadások pozitív egyenlegének mintegy felét (105,3 milliárd Ft-ot) felhalmozási bevételeiket meghaladó felhalmozási kiadásaik fedezetére fordították. A fejlesztések forrásoldali átrendeződése a bevezetett korlátozó intézkedések, valamint a felelős, távlati hatásokkal számoló fejlesztési döntéseket szorgalmazó és számon kérő ÁSZ ellenőrzések hatására megkezdődött.

Az önkormányzati alrendszer hitelfelvételből és kötvénykibocsátásból származó bevételei az előző évi tényről 37,9 milliárd Ft-tal, a hitel és kötvénytörlesztési kiadások pedig 91,6 milliárd Ft-tal maradtak el. Ennek oka a 2012-2013. években több ütemben végrehajtott adósságkonszolidáció, amelynek 2013. évi üteme 625,5 milliárd Ft volt. Az adósságkonszolidációból 2013-ban legnagyobb mértékben (38,1%-kal, 237,9 milliárd Ft összeggel) a megyei jogú városok részesültek. Az egyéb városi kategóriába sorolt települések részesedése 227,9 milliárd Ft (36,5%) volt, azaz a 2013-ban az e célra szánt állami források háromnegyedét az önkormányzati középszint pénzügyi helyzetének stabilizálására fordították. Az adósságkonszolidáció címén 1368,9 milliárd Ft adósság alól mentesült az önkormányzati alrendszer, amelynek 13%-a törlesztési célú támogatással kifizetésre került, 87%-a pedig kormányzati adósságátvállalás volt. A konszolidáció 2056 önkormányzatot és 24 önkormányzati társulást érintett.

Az adósságkonszolidációval egyidejűleg az ellenőrzött önkormányzatok a működési kockázatok kezelését követő második helyen a nemfizetési kockázatok csökkentése érdekében is tettek intézkedéseket. A különböző súlyú kockázatok kezelésében valamennyi ellenőrzött önkormányzat érin-

tett volt. Legmagasabb arányban (84,5%-ban) a kötelezettségek finanszírozási forrásainak rendszeres bemutatására, 75%-ban a folyószámla és likvid hitelek hosszú távú kötelezettséggé történő átalakítására, 58,1%-ban az árfolyam és a törlesztési kockázatokra vonatkozó feladatokat részben vagy teljes körűen végrehajtották. Az egyensúlyi tartalék képzés kapcsán előírt feladatokat 54,9%-ban legalább részben teljesítették.

Az önkormányzati alrendszer 2013. év végén fennálló adósságállományát és annak önkormányzat típusonkénti összetételét a 8. táblázat tartalmazza.

8. táblázat

AZ ÖNKORMÁNYZATOK ADÓSSÁGÁLLOMÁNYA A 2013. ÉV VÉGÉN (millió Ft)

Megnevezés	Főváros	Fővárosi kerületek	Megyei jogú városok	Egyéb városok	Nagyközségek	Községek	Megyei önkormányzatok	Önkormányzati társulások	Helyi nemzeti önkormányzatok	Összesen
Kötvény	0	31 305	41 600	86 601	3 446	365	0	3 461	0	166 778
Hitel, kölcsön	100 794	26 161	85 209	66 012	1 232	8 798	0	3 638	30	291 874
Egyéb kötelezettség	0	652	165	115	5	22	0	3	0	962
Összesen	100 794	58 118	126 974	152 728	4 683	9 185	0	7 102	30	459 614

Forrás: 2013. évi zárszámadási törvényjavaslat, Általános indoklás, III. fejezet

Az önkormányzati adósságkezelés szabályozásának alapintézkedései – részben az ÁSZ jelzéseire is alapozottan – már 2012-ben érvénybe léptek. Az éves költségvetési törvény 2013-tól rögzíti az önkormányzati alrendszer adósságának lehetséges legmagasabb mértékét. Szigorítások történtek 2013 közepétől is, ekkortól vált engedélykötelessé az önkormányzati garancia és kezességvállalás. Több, kormányzati engedélyt nem igénylő ügyletre 2014. január 1-jétől előzetes adatszolgáltatási kötelezettséget vezettek be, 2015. január 1-jétől pedig az európai uniós forrásból támogatott fejlesztések önerejéhez felveendő hitel is engedélykötelessé válik.

AZ ÁLLAMNAK AZ ADÓSSÁG ÁTVÁLLALÁSA UTÁN IS KONTROLLT KELL TARTANIA az újabb hitel-felvételek és kötelezettségvállalások felett. A működési költségvetés egyensúlyhiánya esetén ugyanis kellő pénzügyi mértéktartás hiányában – alacsonyabb egyedi veszélyeztettséggel ugyan, de – fennáll a veszélye az adósság újratermelődésének. A jelenlegi szabályozás szerint ugyanis működési célra likvid hitel a Kormány előzetes hozzájárulása nélkül igénybe vehető. A Stabilitási tv.³ szerint likvid hitelnek a naptári éven belül lejáró (visszafizetésre is kerülő) hitel tekinthető. Ugyanakkor a pénzügyi hitelezési gyakorlat ettől eltérő értelmezésű szerződéses konstrukció mellett lehetővé teszi a hitelforrás állandósulását, fenntartva ezzel az indokolatlan banki kitettség kockázatát.

2.2. számú értékelés

Az intézkedések hatására kontrolláltabbá vált az önkormányzatok fejlesztési tevékenységének, finanszírozásának, fenntarthatóságának előkészítése.

Az Mötv.⁴ előírása szerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti. Célja, hogy helyi szinten – a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembe vételével az önkormányzat által nyújtandó közszolgáltatások biztosítását, színvonalának javítását szolgálja. A gazdasági program, fejlesztési terv tartalmi követelménye törvényben megfogalmazott. Az önkormányzat fejlesztési támogatást csak a gazdasági programjában, fejlesztési tervében szereplő feladat megvalósítására kaphat, valamint kiemelt szempont a létrejövő fejlesztések jövőbeni fenntarthatósága is. A fejlesztések koordinálása a megyei önkormányzat újraépített területfejlesztési szerepére alapoz. A fejlesztések tervezésével, koordinációjával összefüggésben felmerülő elvárásokat, ezek kölcsönhatásait a 8. ábra szemlélteti.

8. ábra

FELÉRTÉKELŐDÖTT A FEJLESZTÉSEK TERVEZÉSE.

A fenntartható, műszaki, gazdaságossági, méretgazdaságossági szempontok által indokolt kapacitások érdekében az eddig meghozott fejlesztési döntések, érvényesített fejlesztési prioritások ellenére szükség van arra, hogy a működési bevételekben megjelenő feladatfinanszírozás elemeinek finomhangolása a kitűzött célokkal összhangban történjen. Az önkormányzatok fejlesztési tevékenységének rendszerszerű szabályozása mind a tervezés-előkészítés, mind pedig a finanszírozás feltételrendszere és korlátai vonatkozásában, a fenntarthatóság és az adósság újratermelődésének megakadályozását szolgálja. Ennek érdekében éven túli hiteket

csak fejlesztésekhez vehetnek fel az önkormányzatok, s a kormány a döntésnél pedig figyelembe veszi, hogy önkormányzati, állami feladathoz kapcsolódó beruházásról vagy önként vállalt feladról van-e szó. A szabályozási korrekció így teremti meg a feltételét annak, hogy az önkormányzati alrendszer adósságállománya hosszú távon is alacsony szinten maradjon. Hangsúlyos elvárás, hogy a fejlesztések tervezése az önkormányzat teherbíró képességével arányban állóan történjen. A felelős forrástervezés része a lakosság és a helyi gazdasági szereplők teherviselésének reális, arányos számbavétele is. A helyben képződő jövedelmek reális számbavétele a pénzügyi stabilitást szolgálja, amelynek révén a közfeladat ellátás színvonala, biztonsága kiegyensúlyozottabbá válhat.

Az ellenőrzött önkormányzatok a pénzügyi egyensúly helyreállítására szolgáló intézkedéseik között a felhalmozási kockázatokat kezelő javaslatok keretében kiemelten kezelték a folyamatban lévő és tervezett beruházások felülvizsgálatát. Ennek során a fejlesztések finanszírozhatósága, a források tervezése és ütemezése mellett a tervezett intézkedések között a fejlesztéssel létrejövő létesítmények jövőbeni fenntarthatósága is nagyobb figyelmet kapott. Ezt igazolja, hogy az önkormányzatok az erre irányuló intézkedések 76,3%-át megvalósították. Az igények és a lehetőségek összehangolásához, a vállalt feladatok reális megvalósíthatóságához hozzájárult az önként vállalt feladatok öttekintése is, amelyet az intézkedések 85,3%-ában teljesítettek a helyzetük stabilizálására törekvő önkormányzatok.

A fejlesztések szabályozásának újragondolásánál fontos a felelős gazdálkodást elismerő és értékelő támogatási konstrukció érvényesítése, amely támogatja azokat az önkormányzatokat is, amelyek az elmúlt években adósságot nem halmoztak fel. Az adósságkonszolidációval nem érintett települések fejlesztéseit a 2013-2014. évi költségvetési törvényben e célra elkülönített előirányzatok (2014-ben 10 milliárd Ft összeggel) külön támogatták.

2.3. számú értékelés

Az önkormányzatok pénzügyi kockázatainak elemzésénél és értékelésénél használt módszereink előkészítették az eredmény szemléltető számvitelből nyerhető információk hasznosítását.

Az Állami Számvevőszék küldetése szerint javaslataival, elemző és tanácsadó tevékenységével a közpénzek szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását, használatát segíti elő.

Az ÁSZ a 2011-2013. években az önkormányzatok pénzügyi helyzetét a pénzforgalmi számvitelben rendelkezésre álló adatok alapján, a pénzintézeti gyakorlatban alkalmazott ún. CLF módszer segítségével értékelte. Az elemzési módszer ezáltal több tekintetben is előkészítette az eredmény szemléltető számvitelben rejlő lehetőségek önkormányzati szinten való hasznosításának lehetőségét. Ráirányította a figyelmet a pénzforgalmi szemléletben való értékelés hiányosságaira, bemutatta az eredmény szemléltető értékelési módszer előnyeit, az ellenőrzöttek körében előkészítette annak szélesebb szakmai körben való alkalmazási lehetőségét.

AZ EREDMÉNYSZEMLELETŰ SZÁMVITEL alkalmazásával ugyanis az önkormányzatoknál is javul az elszámoltathatóság, nő az átláthatóság, jobb minőségű, reálisabb információ áll rendelkezésre a gazdálkodási és szakpolitikai döntések előkészítéséhez. Mindez az önkormányzati alrendszer egészét tekintve a jogalkotó döntésein keresztül a jó kormányzás hatékonyságának fokozását támogatja. Az eredményyszemleletű számvitel előnye, hogy megbízható, összehasonlítható információt nyújt a közfeladat ellátás erőforrás-szükségletének megítéléséhez. A tevékenység költségei között megjelenik az annak ellátását szolgáló immateriális javak és tárgyi eszközök értékcsökkenése, amely

- egyrészt a valós gazdasági teljesítmény bemutatását teszi lehetővé, megbízhatóbb információt szolgáltat az erőforrásallokációval kapcsolatos döntésekhez,
- továbbá megfelelő tájékoztatást nyújt a kormányzat részére az önkormányzati feladatellátáshoz a központi költségvetésből biztosított támogatások „reálértékének” megítéléséhez.

Az általános működésre és ágazati feladatok ellátására folyósított támogatásokba ugyanis jelenleg nem épül be a jövőbeni eszközpótlások fedezete.

Az önkormányzati gazdálkodás és pénzügyi helyzet értékeléséhez, a fejlesztések komplex megközelítésű tervezéséhez egyaránt érdemi segítséget nyújt a 2014. január 1-jétől hatályba lépett Áhsz.⁵ előírásai szerint bevezetett eredményyszemleletű számvitel. Az eredményyszemleletű számvitel alkalmazásától elvárt kedvező – rendszerszintű – hatások összegzését a 9. ábra szemlélteti.

9. ábra

Az utóellenőrzés azt is tapasztalta, hogy az eszközállomány használhatósági fokának bemutatásával, az értékcsökkenés elszámolásával, az eszközpótlás elmaradásával, valamint a különböző számviteli elszámolásokkal kapcsolatos intézkedési tervben szereplő feladatok megvalósítási aránya az átlagos szintet meghaladó volt. Az eszközpótlással – elsősorban annak elmaradásával, felelős tervezésével – összefüggő feladatok 75%-át, a

számviteli elszámolásokhoz köthető intézkedések 95,8%-át hajtották végre az önkormányzatok. Ez utóbbiak is előkészítették az eredményszemléletű számvitelből nyerhető információk helyi gazdálkodói szinten való hasznosításának lehetőségét.

2.4. számú értékelés

Az ÁSZ kockázatelemzési rendszere támogatja az önkormányzati monitoring kialakítását, az önkormányzati gazdálkodásért való személyi felelősségi rendszer erősítését.

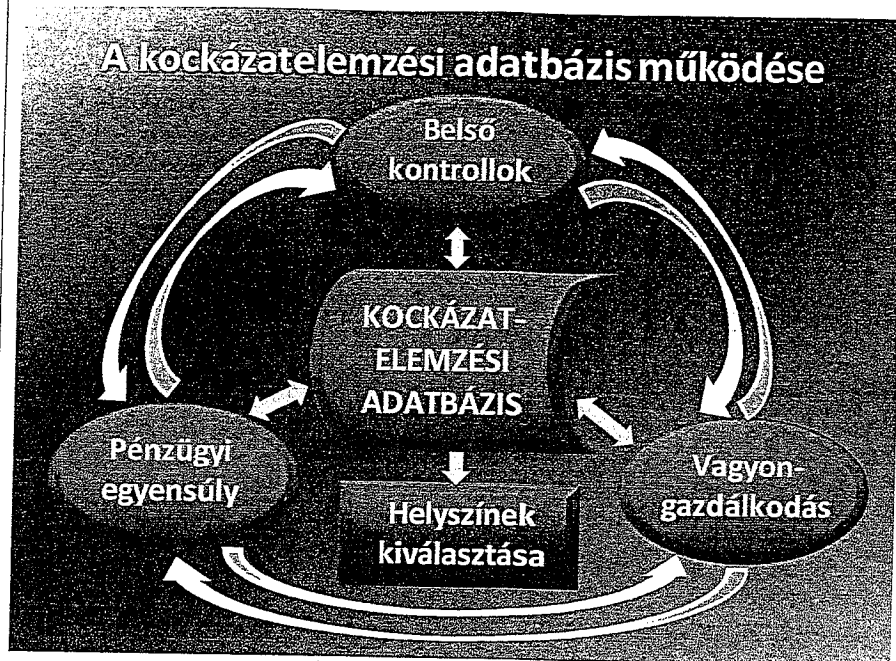
Az önkormányzati alrendszerben – az Mötv.-ben foglalt elvárásnak megfelelően – olyan egységes információs rendszer kialakítása a cél, amellyel az önkormányzatok gazdálkodásával kapcsolatos összes anomália lehetőség szerint előre jelezhető, illetve amely alapján megalapozott fejlesztési programok dolgozhatók ki. Olyan monitoring rendszer kialakítása az elvárás, amely túl azon, hogy folyamatos képet ad az önkormányzatok pénzügyi, jövedelmi és vagyoni helyzetéről, egységes, átlátható rendszerben teremt lehetőséget az adatszolgáltatásra. Emellett biztosítani szükséges, hogy a napi működéssel kapcsolatos gazdálkodási adatok mellett az adott önkormányzat költségvetése, a különböző pályázati elszámolásai is figyelemmel kísérhetőek legyenek.

AZ ÁSZ-NÁL KIALAKÍTOTT ADATBÁZIS a kockázatelemzés keretein belül, az ellenőrzések helyszíneinek kiválasztásával, az ellenőrzés szervezési módszerek megújításával megalapozza az önkormányzati monitoring rendszer alapjait.

Az önkormányzati alrendszer monitorizálása keretében végzett kockázatelemzés a 2009. évtől rendelkezésre álló, beszámolókból nyert idősorok pénzügyi-gazdálkodási, vagyoni mutatóira, szervezeti tényezők alakulására és ellenőrzési megállapítások kockázati jelzéseire alapoz. A kockázatelemzési rendszer adatbázis tartalmát a VI. számú melléklet mutatja be.

Valamennyi önkormányzat (és központi költségvetési fejezet) vonatkozásában rendelkezésre áll a költségvetési szervek törzsadattára, a közfeladatokat ellátó gazdasági társaságok cégadattára, az éves költségvetés az éves/féléves elemi költségvetési beszámoló, az azokból előállított 78 adatot tartalmazó CLF tábla, az éves beszámolóból számított 22 különböző vagyoni helyzet alakulását jelző mutató, valamint az időközi (negyedéves) mérlegjelentés és éves gyorsjelentés. Az adatbázis idősorai lehetőséget adnak önkormányzat típusonként illetve népesség kategóriák szerinti elemzésre. Az ellenőrzési helyszínek kiválasztásánál a nyilvántartott adatok kiegészülnek a korábbi ellenőrzési előfordulást érintő adatokkal, valamint az ellenőrzést követő kockázatjelzésből kapott információkkal. A rendszer részét képezi a közérdekű bejelentések kockázatelemzési szempontú feldolgozása is. A kockázatelemzési adatbázis működését, az önkormányzati gazdálkodás alappilléreihez való kapcsolatát a 10. ábra szemlélteti.

10. ábra

A kialakított adatbázis és nyilvántartás elért arra a szintre, amely a pénzügyi helyzet utóellenőrzésének szervezése során lehetővé tette a helyszíni jelenlét mellőzését, igazolja a rendszer aktuális ellenőrzési fókuszterületekhez való rugalmas alkalmazkodásának és távfelügyeleti jelleggel való működésének lehetőségét. A kialakított rendszer alkalmas az eredmény-szemléletű számviteli rendszer bevezetését követően megváltozó elemzési-értékelési szempontok folyamatosságának biztosítására, valamint támogatja az „Independent audit” önkormányzati területen való bevezetésével összefüggő számvevőszéki feladatok megvalósítását is.

A PREVENCIÓS MONITORING MŰKÖDTETÉSE, A TÖBB ÜTEMŰ ELLENŐRZÉSI BEAVATKOZÁS lehetősége – az állandó számvevőszéki jelenlét hatására – támogatja az értéktartó rend kialakulását, közvetlenebb kapcsolatot teremt a gazdálkodásért való személyes felelősség érvényesítéséhez, valamint hozzájárul az ÁSZ elemző és tanácsadó tevékenységének fejlesztéséhez is.

MELLÉKLETEK

I. SZ. MELLÉKLET: ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

adósságkonszolidáció

Az adósságkonszolidációról szóló Korm. hat.⁶ kihirdetését követően több ütemben lezajlott központi intézkedések, amelyek a helyi önkormányzatok adósságállományának a magyar állam által történő átvállalása irányultak. Az adósságkonszolidációs csomag releváns rendelkezéseit a 2012-2014. évi központi költségvetésről szóló törvények tartalmazzák.

adósságszolgálat

Az adósság tőkerészenek és az esedékes kamat együttes összegének törlesztése.

adósságszolgálat miatti kockázat

Annak kockázata, hogy az adós az adósság tőkerészenek és az esedékes kamat együttes összegének határidőben történő törlesztését csak újabb hitel felvételével tudja teljesíteni.

árfolyamkockázat

Annak kockázata, hogy a külföldi devizában fennálló pénzügyi eszközök hazai fizetőeszközben kifejezett értéke az árfolyam elmozdulásával megváltozik.

banki kitettség

Olyan függőségi viszony, ahol egy szervezet pénzügyi helyzete olyan külső körülmények hatására változhat, amely kizárólag a bank egyoldalú döntésén múlik.

bevételi kitettség

Olyan függőségi viszony, ahol egy szervezet pénzügyi helyzetét meghatározó bevételek nagysága külső körülmények hatására azonnal és kedvezőtlen irányba változhat.

CLF módszer

Az önkormányzatok költségvetése elemzésének módszere, amely a pénzügyi kapacitás (más néven a nettó működési jövedelem) fogalmát helyezi a középpontba. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. Bizonyos mértékig a vállalati gazdálkodás logikai elemeit érvényesíti az önkormányzatok pénzügyi, jövedelmi helyzetének vizsgálata során.

eredményszemléletű számvitel

Az Áhsz. alapján az eredményszemlélet a pénzügyi számvitel keretében érvényesül. A számviteli nyilvántartásokban a pénzügyi rendezéstől függetlenül a bevételek annak az időszaknak a teljesítményében jelennek meg, amikor azt az önkormányzat tevékenységével „megszolgált”, és az eredmény terhére az annak elérése érdekében felmerült költségek, ráfordítások számolhatók el. Az összemérés számviteli alapelv érvényesítése révén lehetővé válik a valós „gazdasági” teljesítmény megítélése, az egyes időszakok teljesítményének összehasonlítása.

felhalmozási kockázat

Annak kockázata, hogy a folyamatban lévő felhalmozási feladatok finanszírozásához szükséges pénzügyi forrás nem fog rendelkezésre állni.

garanciavállalás

Olyan kötelezettségvállalás, ahol a garanciát vállaló valamely jövőbeni esemény bekövetkezésekor, a szerződésben meghatározott feltételek beálltakor a garancia kedvezményezettje számára meghatározott összegig, meghatározott időpontig, felszólításra azonnal fizet.

használhatósági fok

A tárgyi eszközállomány állagának elemzéséhez használt mutató, amely megmutatja, hogy a le nem írt (nettó) érték milyen hányadát képezi az aktíválási (bekerülési) értéknek. Számításakor a tárgyi eszköz

independent audit	könyv szerinti nettó értékét viszonyítják a tárgyi eszköz bruttó (beszerzési/létesítési) értékéhez. Az állami számviteli rendszer független ellenőrzésére vonatkozó követelmény, amelyet a Tanács 2011/85/EU irányelve a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről (2011. november 8.) szóló dokumentumában a kormányzati szektor valamennyi alszektorára – így többek közt a helyi önkormányzatokra – vonatkozóan is előír.
jövőbeni kötelezettségek kifizethetőségének kockázata	Annak kockázata, hogy a kötelezett jövőbeni kötelezettségeit nem tudja teljesíteni, mert nem rendelkezik szabad pénzeszköz tartalékkal, nem intézkedett annak érdekében, hogy bevételeit növelje, kiadásait csökkentse, a követelésállományból a kétes kintlévőségek nagysága számottevő, a fedezetként felhasználható ingatlanállomány forgalmi értéke csökkent és értékesítésének lehetősége piaci oldalról korlátozott.
kamatkockázat	Annak kockázata, hogy a változó kamatozású forint-, vagy a devizahitel futamideje alatt kedvezőtlen irányban változhat a hitel kamata.
kezességvállalás	Szerződésben vállalt olyan kötelezettség, amelyben a kezes arra vállalt kötelezettséget, hogy ha a szerződés kötelezettje nem teljesít, a kezes maga fog helyette teljesíteni a jogosultnak.
kezességvállalás kockázata	Annak kockázata, hogy a szerződés kötelezettje a szerződésben vállalt kötelezettségeit nem teljesíti a jogosultnak, azokért a kezes köteles helyállni. A kezes kötelezettsége nem válhat terhesebbé, mint amit a szerződés megkötésekor elvállalt. Nem köteles helyállni a kezes a kötelezettségért, amíg a teljesítés a kötelezettől vagy olyan kezeseiktől behajtható, akik őt megelőzően, reá tekintet nélkül vállaltak kezességet. A kezes, amennyiben teljesíteni köteles, mintegy az eredeti kötelezett helyébe lép, érvényesítheti azokat a kifogásokat, amelyeket a kötelezett érvényesíthet a jogosulttal szemben. Amennyiben teljesít, a kezességgel biztosított jogok (ideértve a kezességvállalást megelőzően keletkezett jogokat és a végrehajtási jogot is) átszállnak a kezesre.
készfizető kezesség	Olyan kezességtípus, amelynél a szerződés kötelezettje nemfizetése esetén a hitelező közvetlenül a kezeshez fordulhat a hitel törlesztése érdekében.
közfeladat	Jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat, amit az arra kötelezett közérdekből, a jogszabályban meghatározott követelményeknek és feltételeknek megfelelően végez, ideértve a lakossági közszolgáltatásokkal való ellátását, továbbá az állam nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeiből adódó közérdekű feladatokkal, valamint e feladatok ellátásakor szükséges infrastruktúra biztosítását is. (Forrás: Vagyon tv. ⁷ 3. § 7. pontja)
mérlegen kívüli tétel	A mérlegen kívüli tétel olyan, szerződés alapján fennálló mérlegen kívüli [függő vagy biztos (jövőbeni)] kötelezettség, illetve követelés, amely pénzeszköz vagy egyéb eszköz átadására, illetve átvételére vonatkozik, a mérleg fordulónapján már fennáll, de mérlegtételkénti szerepeltetése egy jövőbeni esemény bekövetkeztétől vagy a szerződés teljesítésétől függ. (Forrás: Számv. tv. ⁸ 3. § (7) bekezdés 16. pont)
mérlegen kívüli tétel kockázata	Annak kockázata, hogy a mérlegben ki nem mutatható kötelezettségvállalásból fizetési kötelezettség keletkezik.

működési kockázat	Annak kockázata, hogy nem megfelelő működésből, emberi hibákból, rendszerhibákból vagy külső eseményekből adódik veszteség.
monitoring	A monitoring a források felhasználásának (pénzügyi monitoring), az eredményeknek és a teljesítményeknek (szakmai monitoring) mindenre kiterjedő – többek között szabályossági, hatékonysági és célszerűségi – vizsgálata rendszeres jelleggel projekt, illetve program szinten. A monitoring folyamatos adatgyűjtésen alapszik, amely alapján a menedzsment (irányítás) vizsgálhatja az adott tevékenység előrehaladását a kitűzött célok viszonylatában.
monitoring rendszer	A monitoring rendszer a monitoring tevékenység folytatása céljából létrehozott intézmények, szervezetek, testületek és eszközök, eljárásrendek, valamint az ezek működtetése érdekében fogantatott intézkedések összessége.
nemfizetési kockázat	Annak kockázata, hogy a kötelezett fennálló kötelezettségét átmenetileg vagy véglegesen nem tudja határidőre megfizetni.
nettó működési jövedelem	A nettó működési jövedelem (pénzügyi kapacitás) a jövedelemtermelő képességet méri. Megmutatja a működési bevételekből a működési kiadások és a hitelek tőketörlesztésének kifizetése után fennmaradó jövedelmet.
novelláris módosítás ÖNHIKI támogatás	A jogszabály átfogó, jelentős kiterjedésű módosítása. Az önkormányzatok működőképességét szolgáló, önhibájukon kívül hátrányos helyzetben levő települési önkormányzatok támogatása.
önkormányzat folyó költségvetési egyenlege	A folyó költségvetés egyenlege, azaz a működési jövedelem megmutatja, hogy az önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadására. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéseikhez.
önkormányzat többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok	Azok a gazdasági társaságok, amelyekben az önkormányzat a szavazatok több mint ötven százalékával vagy jogszabályban rögzített meghatározó befolyással rendelkezik. A befolyással rendelkező akkor rendelkezik egy jogi személyben meghatározó befolyással, ha annak tagja, illetve részvényese, és jogosult e jogi személy vezető tisztségviselői vagy felügyelő bizottsága tagjai többségének megválasztására, illetve visszahívására, vagy a jogi személy más tagjaival, illetve részvényeseivel kötött megállapodás alapján egyedül rendelkezik a szavazatok több mint ötven százalékával. A meghatározó befolyás akkor is fennáll, ha a befolyással rendelkező számára e jogosultságok közvetett módon (köztes vállalkozásain keresztül) biztosítottak.
önkormányzat gazdasági társaságai miatti kockázatot jelentő tényezők	Az önkormányzat gazdasági társaságának kedvezőtlen pénzügyi döntései következtében az önkormányzat pénzügyi egyensúlyi helyzetét veszélyeztető tényezők: <ul style="list-style-type: none"> ● az önkormányzat az önként vállalt és/vagy a kötelező feladatot ellátó társaságának a tevékenység ellátásához pénzeszközt ad át; ● az önkormányzat nem vizsgálja a feladatellátás választott szervezeti megoldásának hatékonyságát;

- a kötelező feladatellátást biztosító gazdasági társaság tevékenységének ágazati szabályozása változik (vízi közművagyon üzemeltetése);
- a kizárólagos vagy többségi tulajdonú társaságok pénzügyi helyzete nem stabil, amely az alapítóra kötelezettségeket háríthat;
- az önkormányzat a társaságok tevékenységét nem kísérte figyelemmel, nem élt az alapítói (irányítói) jogok gyakorlásával, a társaságok gazdálkodásának önkormányzati szintű konszolidálása nem biztosított;
- az önkormányzat garanciát vagy kezességet vállal a gazdasági társaság kötelezettségeire;
- a társaságoknak átadott pénzeszköz uniós elvárásoknak megfelelő kezelése.

pénzügyi kockázat

A pénzügyi kockázat magában foglalja mindazon kockázatokat, amelyek a szervezet pénzügyi helyzetére hatással vannak. Pl.: az adósságszolgálat miatti kockázatot, árfolyamkockázatot, felhalmozási kockázatot, fizetőképességi kockázatot, jövőbeni kötelezettségek kifizethetőségének kockázatát, kamatkockázatot, kezességvállalás kockázatát, likviditási kockázatot, mérlegen kívüli tételek kockázata, nemfizetési kockázat, stb.

PPP

A köz- és a magánszféra együttműködésén alapuló fejlesztési konstrukció. Az állami és a magánszféra együttműködésének egyik formáját jelöli a PPP. A rövidítés a „köz- és magánszféra partnersége” angol nyelvű megfelelője. A PPP keretében a közcél a magánszféra jelentős mértékű közreműködésével valósul meg. Az állam (önkormányzat) a közszolgáltatások létrehozását a tradicionálisnál komplexebb módon bízta a magánszférára. Az együttműködés keretében megvalósuló közszolgáltatás hosszú távra szól.

szállítói kockázat

Annak kockázata, hogy a kötelezett a szállítókkal szemben fennálló, már elismert kötelezettségét átmenetileg vagy véglegesen nem tudja határidőre teljesíteni.

szállítói kitettség

Olyan függőségi viszony, ahol egy szervezet pénzügyi helyzete a szállítói tartozások rendezése érdekében foganatosított intézkedések hatására azonnal és kedvezőtlen irányba változhat.

II. SZ. MELLÉKLET: AZ UTÓELLENŐRZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAI AZ ELLENŐRZÖTT ÖNKORMÁNYZATOK INTÉZKEDÉSI TERVEINEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL

Az egyedi dokumentumok elérése: külön kötetben, illetve a www.asz.hu honlapon.

Sz. sz.	Ellenőrzött önkormányzat neve	Az ÁSZ tv. 29. § (2) bekezdése szerinti észrevétel
II.1.	Abádszalók Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.2.	Adony Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.3.	Badacsonytomaj Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.4.	Balatonalmádi Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.5.	Balatonfűzfő Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.6.	Balmazújváros Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.7.	Bátaszék Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.8.	Bátonyterenye Város Önkormányzata	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.9.	Berettyóújfalu Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.10.	Budaörs Város Önkormányzata	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.11.	Cigánd Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.12.	Csenger Város Önkormányzat	Észrevétel nem érkezett.
II.13.	Demecser Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.14.	Devecser Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.15.	Dunavecse Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.16.	Fertőd Város Önkormányzata	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.17.	Fonyód Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.18.	Göd Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.19.	Gyomaendrőd Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.20.	Harkány Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.21.	Hatvan Város Önkormányzata	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.22.	Hévíz Város Önkormányzat	Észrevétel nem érkezett.
II.23.	Igal Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.24.	Jászfényszaru Városi Önkormányzat	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.25.	Kaba Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.26.	Kemecse Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.27.	Kiskunmajsa Városi Önkormányzat	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.28.	Kisújszállás Város Önkormányzata	Az Önkormányzat nemleges észrevételt tett.
II.29.	Kisvárda Város Önkormányzata	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.30.	Komárom Város Önkormányzata	Az Önkormányzat nemleges észrevételt tett.
II.31.	Komló Város Önkormányzat	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.32.	Kunszentmiklós Város Önkormányzat	Észrevétel nem érkezett.
II.33.	Lengyeltóti Város Önkormányzata	Az Önkormányzat nemleges észrevételt tett.
II.34.	Máriapócs Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.35.	Mezőberény Város Önkormányzata	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.36.	Mezőkövesd Város Önkormányzata	Az Önkormányzat nemleges észrevételt tett.
II.37.	Mezőtúr Város Önkormányzata	Az Önkormányzat nemleges észrevételt tett.
II.38.	Mohács Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.39.	Mórahalom Városi Önkormányzat	Észrevétel nem érkezett.
II.40.	Nyergesújfalu Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.41.	Polgárdi Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.42.	Rakamaz Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.43.	Sajószentpéter Városi Önkormányzat	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.44.	Sárospatak Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.45.	Sárvár Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.46.	Sásd Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.47.	Siklós Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.48.	Siófok Város Önkormányzata	Az Önkormányzat nemleges észrevételt tett.
II.49.	Szarvas Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.50.	Százhalombatta Város Önkormányzata	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.

Ssz.	Ellenőrzött önkormányzat neve	Az ÁSZ tv. 29. § (2) bekezdése szerinti észrevétel
II.51.	Szécsény Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.52.	Szendrő Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.53.	Szentgotthárd Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.54.	Sziksó Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.55.	Tamási Város Önkormányzata	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.56.	Tápiószele Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.57.	Tiszafüred Város Önkormányzata	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.58.	Tiszaújváros Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.59.	Törökszentmiklós Városi Önkormányzat	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.60.	Velence Város Önkormányzata	A melléklet része az észrevétel és az ÁSZ arra adott válaszlevele.
II.61.	Veresegyház Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.
II.62.	Zamárdi Város Önkormányzata	Észrevétel nem érkezett.

III. SZ. MELLÉKLET: AZ UTÓELLENŐRZÉSBE ÉRINTETT ÖNKORMÁNYZATOK INTÉZKEDÉSI TERVEIBEN ELŐÍRT FELADATOK TELJESÍTÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE

Az összes előírt feladatból										darab, %	
Megnevezés	Előírt feladatok összesen	Okafogyottá vált feladatok száma	Nem időszéri feladatok száma	Az összes előírt feladatból:					Legutóbb részben végrehajlottak aránya	Nem teljesített feladatok	Nem teljesített feladatok aránya
				Hataljában végrehajlott	Határléghatár túlságosan végrehajlott	Részben végrehajlott					
Bevételek növelése, kiadások csökkentése, kintlévőségek behajtása	95	1	1	68	8	12	94,6	5	5,4		
Reorganizáció, illetve kibontakozási program készítése	38	0	2	16	3	2	58,3	15	41,7		
Intézmények működtetése, finanszírozása	25	1	0	17	1	1	79,2	5	20,8		
Önként vállalt feladatok finanszírozhatóságának felülvizsgálata	34	0	0	17	9	3	85,3	5	14,7		
MŰKÖDÉSI KOCKÁZATOKAT KEZELŐ INTÉZKEDÉSEK ÖSSZESEN:	192	2	3	118	21	18	84,0	30	16,0		
Folyószámla és egyéb likvid hitelek hosszú lejáratú kötelezettségéértörténő átalakítása	29	5	0	11	6	1	75,0	6	25,0		
Kötelezettségek finanszírozási forrásainak rendszeres bemutatása	61	0	3	22	3	24	84,5	9	15,5		
A várható pénzügyi kockázatok és a visszafizetés forrásainak bemutatása a döntés előkészítés során	67	0	24	18	1	6	58,1	18	41,9		
Egyensúlyi (elkülönített) tartalék képzése	57	3	3	26	2	0	54,9	23	45,1		
Lejárt szállítói állomány, szállítói kitettség kezelése	26	0	1	7	0	12	76,0	6	24,0		
NEMFIZETÉSI KOCKÁZATOKAT KEZELŐ INTÉZKEDÉSEK ÖSSZESEN:	240	8	31	84	12	43	69,2	62	30,8		
A FELHALMOZÁSI KOCKÁZATOKAT KEZELŐ INTÉZKEDÉSEK (BERUHÁZÁSOK FELÜLVIZSGÁLATA) ÖSSZESEN:	39	0	1	19	1	9	76,3	9	23,7		
A gazdasági társaságok pénzügyi helyzetének rendszeres bemutatása	28	0	0	13	2	7	78,6	6	21,4		
Intézkedési terv készítése a gazdasági társaságok pénzügyi helyzetének stabilizálása érdekében	18	0	0	4	1	5	55,6	8	44,4		
GAZDASÁGI TÁRSASÁGOKKAL KAPCSOLATOS KOCKÁZATOKAT KEZELŐ INTÉZKEDÉSEK ÖSSZESEN:	46	0	0	17	3	12	69,6	14	30,4		
Értékcsökkentés, eszközpozíciók, elhasználódási fok bemutatása	40	0	0	14	0	16	75,0	10	25,0		
Számveteli hiányosságok megszüntetése	29	2	3	21	1	1	95,8	1	4,2		
Előző ÁSZ ellenőrzés nem hasznosult javaslatainak teljesítése	19	1	0	10	0	4	77,8	4	22,2		
Önkormányzati vagydon szabályszerű fedezetként való felhasználása	9	0	0	4	2	0	66,7	3	33,3		
Egyéb jogcímeihez tartozó ÁSZ javaslatok hasznosítása	51	3	3	28	4	7	86,7	6	13,3		
EGYÉB ÁSZ JAVASLATOK HASZNOSÍTÁSÁRA ELŐÍRT INTÉZKEDÉSEK ÖSSZESEN:	148	6	6	77	7	28	82,4	24	17,6		
INTÉZKEDÉSEK MINDÖSSZESEN:	13	16	41	315	44	110	77,1	139	22,9		

Forrás: az utóellenőrzések alapján készült ÁSZ kimutatás

■ IV. SZ. MELLÉKLET: AZ INTÉZKEDÉSI TERVEKBEN ELŐÍRT, IDŐSZERŰVÉ VÁLT FELADATOK TELJESÍTÉSE
ÖNKORMÁNYZATONKÉNT

Megnevezés	Időszzerűvé vált feladatok (darab)						
	ÖSSZESEN:	Ebből:		Ebből:			
		Legalább részben teljesített	Nem teljesített	A működési kockázatok kezeléséhez kapcsolódó:		A nemfizetési kockázatok kezeléséhez kapcsolódó:	
				Legalább részben teljesített	Nem teljesített	Legalább részben teljesített	Nem teljesített
Abádszalók	7	5	2	3	0	0	1
Badacsonytomaj	7	6	1	2	1	2	0
Balmazújváros	23	22	1	14	1	3	0
Bátaszék	8	7	1	2	0	3	1
Bátonyterenye	14	7	7	2	1	4	2
Berettyóújfalu	13	9	4	1	2	3	2
Cigánd	9	8	1	5	0	2	1
Demecser	22	22	0	13	0	4	0
Devecser	5	5	0	1	0	3	0
Fertőd	7	4	3	1	0	1	1
Fonyód	18	8	10	3	4	2	4
Harkány	16	10	6	3	1	3	3
Igal	10	10	0	4	0	2	0
Kemecse	12	5	7	2	2	0	3
Kisújszállás	7	7	0	4	0	1	0
Kisvárda	17	7	10	3	2	1	6
Komló	13	8	5	2	1	2	4
Máriapócs	11	10	1	4	0	3	1
Mezőtúr	13	13	0	4	0	4	0
Rakamaz	15	7	8	3	1	0	4
Sajószentpéter	13	12	1	2	1	6	0
Sárospatak	18	12	6	2	1	8	2
Sásd	7	7	0	1	0	5	0
Szécsény	7	4	3	2	0	2	2
Szendrő	11	7	4	4	1	2	0
Szentgotthárd	18	18	0	9	0	4	0
Szikszó	10	8	2	2	1	2	1
Tamási	16	7	9	3	2	1	4
Tiszafüred	10	7	3	4	0	1	2
Velence	15	14	1	3	0	2	1
Veresegyház	28	18	10	5	0	3	3
Rövid távú intézkedést igénylő városok összesen:	400	294	106	113	22	79	48

Megnevezés	Időszerűvé vált feladatok (darab)						
	ÖSSZESEN:	Ebből:		Ebből:			
		Legalább részben teljesített	Nem teljesített	A működési kockázatok kezeléséhez kapcsolódó:		A nemfizetési kockázatok kezeléséhez kapcsolódó:	
				Legalább részben teljesített	Nem teljesített	Legalább részben teljesített	Nem teljesített
Balatonfűzfő	12	10	2	3	0	2	2
Csenger	9	9	0	2	0	4	0
Dunavecse	4	3	1	2	1	1	0
Hatvan	8	7	1	3	0	2	0
Kiskunmajsa	6	4	2	2	1	2	1
Kunszentmiklós	9	3	6	1	2	1	3
Lengyeltóti	7	7	0	4	0	1	0
Mórahalom	12	10	2	1	0	3	0
Mezőkövesd	7	7	0	1	0	4	0
Polgárdi	7	5	2	2	0	2	1
Siklós	15	12	3	6	1	3	1
Szarvas	10	10	0	4	0	4	0
Tápiószele	8	5	3	1	1	1	1
Törökszentmiklós	8	6	2	1	0	2	1
Középtávú intézkedést igénylő városok összesen:	122	98	24	33	6	32	10
Balatonalmádi	4	4	0	1	0	2	0
Budaörs	8	7	1	1	0	4	0
Göd	13	13	0	3	0	3	0
Gyomaendrőd	4	4	0	0	0	1	0
Hévíz	2	2	0	1	0	0	0
Jászfényszaru	7	7	0	3	0	2	0
Kaba	1	1	0	0	0	1	0
Komárom	5	5	0	0	0	3	0
Mezőberény	6	4	2	0	1	2	0
Mohács	3	3	0	0	0	1	0
Nyergesújfalu	4	4	0	0	0	1	0
Sárvár	7	3	4	0	0	1	3
Siófok	4	4	0	0	0	2	0
Százhalmabatta	3	3	0	0	0	1	0
Tiszaújváros	1	1	0	0	0	1	0
Tiszakécske	1	1	0	0	0	2	0
Zamárdi	6	6	0	0	0	2	0
Hosszú távú intézkedést igénylő városok összesen:	78	71	7	9	1	27	3
62 ellenőrzött város összesen:	600	463	137	155	29	138	61

Forrás: az utóellenőrzések alapján készült ÁSZ kimutatás

V. SZ. MELLÉKLET: A 62 ELLENŐRZÖTT ÖNKORMÁNYZAT BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI, VALAMINT ADÓSSÁGSZOLGÁLATA A 2011. ÉS A 2013. ÉVEKBEN, CLF MÓDSZER SZERINT, AZ ÉVES BESZÁMOLÓK ALAPJÁN

		millió Ft	
Megnevezés		2011.	2013.
1. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS*			
1.1.1. Saját működési bevételek		58 056,1	66 810,2
1.1.2. Költségvetési támogatások ÖNHIKI támogatások nélkül		52 613,2	42 010,1
1.1.3. Átengedett bevételek		18 371,2	1 722,0
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások		28 345,3	18 867,0
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek		343,6	256,5
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek		506,0	219,3
1.1.7. Hozam- és kamatbevételek		1 549,0	1 142,7
1.1.8. Kölcsönök visszatérülése, igénybevétele		751,4	580,4
1.1.9. Előző évi pénzmaradvány átvétel		1 493,9	0,0
1.1.10. A működőképesség megőrzését szolgáló kiegészítő támogatások (ÖNHIKI)		3 006,6	3 660,8
1.1. Folyó bevételek = 1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.+1.1.8.+1.1.9.+1.1.10.		165 036,1	135 268,9
1.2.1. Működési kiadások kamatkiadások nélkül		127 118,6	85 391,1
1.2.2. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök		3 849,5	10 308,9
1.2.3. Transzferkiadások		17 484,4	15 688,4
1.2.4. Kamatkiadások		1 380,0	717,3
1.2.5. Kölcsönök nyújtása, törlesztése		601,4	754,5
1.2.6. Előző évi pénzmaradvány átadás		1 263,1	0,0
1.2. Folyó kiadások = 1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5.+1.2.6.		151 697,1	112 860,2
1.3. Folyó költségvetés egyenlege, működési jövedelem (1.1. - 1.2.)		13 339,0	22 408,7
2. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS**			
2.1.1. Saját tőkebevételek		13 067,4	8 136,9
2.1.2. Költségvetési támogatások		0,0	8 232,2
2.1.3. Államháztartáson belülről kapott támogatások		29 882,0	18 762,9
2.1.4. EU-tól és külföldről kapott támogatások		2 231,0	1 120,5
2.1.5. Államháztartáson kívülről kapott bevételek		2 379,2	3 188,6
2.1.6. Hozam- és kamatbevételek		1 296,4	694,7
2.1.7. Kölcsönök visszatérülése, igénybevétele		515,7	708,6
2.1.8. Előző évi pénzmaradvány átvétel		42,9	0,0
2.1. Felhalmozási bevételek = 2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.+2.1.5.+2.1.6.+2.1.7.+2.1.8.		49 414,5	40 844,5
2.2.1. Saját beruházási kiadás áfával		47 596,9	29 601,6
2.2.2. Saját felújítási kiadás áfával		7 899,2	7 546,0
2.2.3. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök		897,0	370,9
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök		0,3	28,1
2.2.5. Államháztartáson kívülről adott pénzeszközök		1 883,2	3 357,0
2.2.6. Befektetési célú részesedések vásárlása		2 677,6	786,8
2.2.7. Kamatkiadások		2 211,3	1 176,2
2.2.8. Kölcsönök nyújtása, törlesztése		778,4	1 493,5
2.2.9. Előző évi pénzmaradvány átadás		31,5	0,0
2.2.10. ÁFA befizetések		4 697,3	2 847,8
2.2. Felhalmozási kiadások = 2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.+2.2.7.+2.2.8.+2.2.9.+2.2.10.		68 672,8	47 207,9
2.3. Felhalmozási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)		-19 258,3	-6 363,4
3. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ (1.3.+2.3.)		-5 919,3	16 045,2
4. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK			
4.1. Hitelfelvétel		12 462,4	8 871,8
4.2. Hiteltörlesztés		11 067,7	14 193,7
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása		718,3	0,0
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása		2 035,0	5 941,8
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése		2 633,6	5 358,4
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása		1 907,8	6 571,6
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek (függő, átfutó, kiegyenlítő)		-1 058,0	-704,1
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások (függő, átfutó, kiegyenlítő)		-801,2	170,0
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1.-4.2.+4.3.-4.4.+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)		547,0	-13 351,0
5. TÁRGYÉVI PÉNZÜGYI POZÍCIÓ (1.3.+2.3.+4.9.)		-5 372,3	2 694,2
6. NETTÓ MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM = működési jövedelem (1.3.) - tőketörlesztés (4.2.+4.4.)		236,2	2 273,2

* A költségvetési szerveknél a számviteli szabályoknak megfelelően a bevételekben nem térül, a kiadásokban nem jelenik meg az amortizáció, a vagyoni helyzetet az egyenleg befolyásolja.

** Bevételekben vagyonmegőrzésre és -bővítésre fordítható források.

Forrás: önkormányzati beszámolók adatai

VI. SZ. MELLÉKLET: A KOCKÁZATELEMZÉSI RENDSZER ADATBÁZISA

Adatállomány megnevezése	Előállítható információ	Időszak
Önkormányzatok bevételeinek és kiadásainak CLF módszer szerinti kimutatása	A táblázatok összeállíthatók önkormányzatonként, évenkénti részletezésben, a pénzügyi ellenőrzéseknél használt sablon szerinti adattartalom	2009-2012 évek (a 2013. évi folyamatban)
Önkormányzati és központi költségvetési és beszámoló adatok, alapok és nemzetiségi önkormányzatok éves, féléves beszámoló, gyorsjelentés, időközi mérlegjelentés, PM infó	Az adatbázisból informatikai támogatással az ellenőrzési tevékenység bármely szakaszához hozzáférhető feladattal	1995-2003 között részleges, 2003-tól teljes körű, a beszámolásra előírt gyakorisággal
Mérlegből számítható 22 db mutató	eszkögzgáldálkodási (7db) likviditási és pénzügyi (9 db) bevételi, kiadási, felhalmozási (6 db)	2009-2012 évekre, önkormányzati részletezettségben
	Költségvetési szervek aktuális MÁK, és egyéb ellenőrzött szervezetek adatai	havi frissítéssel
Kockázatelemző osztály ellenőrzési helyszínek kiválasztását támogató egyedi nyilvántartásai	Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok tevékenységi köre, cégtár és mérlegadatai	ellenőrzési helyszín kiválasztáshoz, igény szerint
	Állami tulajdonú gazdasági társaságok tevékenységi köre, cégtár és mérlegadatai	
	ESA szervezetek nyilvántartása	
	ÁSZ ellenőrzésekkel érintett szervezetek nyilvántartása (megállapítások, feltárt kockázatok)	
	ÁSZ jelentések megállapításainak nyilvántartása (megállapítások, feltárt kockázatok)	
	Közérdekű bejelentések által feltárt és beazonosított kockázatok nyilvántartása	

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

¹ ÁSZ tv.	2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről, hatályos 2011. július 1-jétől
² Áht.	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
³ Stabilitási tv.	2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról
⁴ Mötv.	2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
⁵ Áhsz.	4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet az államháztartás számviteléről
⁶ Adóssághozzájárulási törvényről szóló Korm.hat	1540/2012. (XII.4.) Korm. határozata a helyi önkormányzatok adóssághozzájárulási törvényének részleges hozzájárulásáról
⁷ Vagyontörvény.	2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról
⁸ Számv. tv.	2000. évi C. törvény a számvitelről

